

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

Кафедра практики англійської мови

На правах рукопису

ЗУБЧИК МИКОЛА ВОЛОДИМИРОВИЧ

**ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТФОРМИ TED-TALKS ДЛЯ НАВЧАННЯ
СТАРШОКЛАСНИКІВ ПУБЛІЧНОГО АНГЛІЙСЬКОГО МОВЛЕННЯ**

Спеціальність: 014 Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література)

Освітня програма: Середня освіта. Англійська мова та зарубіжна література

Робота на здобуття освітнього ступеня «Магістр»

Науковий керівник:

КРИСАНОВА ТЕТЯНА АНАТОЛІЇВНА,

доктор філологічних наук, професор

РЕКОМЕНДОВАНА ДО ЗАХИСТУ

Протокол №

засідання кафедри практики англійської мови

від ____ 2024 року

Завідувач кафедри

(_____) кандидат філологічних наук, професор Е.К. Коляда

ЛУЦЬК – 2024

АНОТАЦІЯ

Зубчик М.В. Використання платформи TED-Talks для навчання старшокласників публічного англійського мовлення. Рукопис. Робота на здобуття освітнього ступеня «МАГІСТР». Волинський національний університет імені Лесі Українки. Луцьк, 2024 рік. 85 с.

Магістерську роботу присвячено особливостям застосування методики навчання старшокласників публічного англійського мовлення за допомогою платформи TED-Talks. Актуальність роботи зумовлена необхідністю пошуку інноваційних інструментів та ефективних методик, які не лише вдосконалюють мовленнєві навички учнів, але й відповідають викликам сучасної освіти. Використання TED-Talks сприяє розвитку ключових компетентностей, таких як публічне мовлення, критичне мислення та творчість, що є важливими для успішної соціальної та професійної інтеграції.

У роботі описано основні вправи розроблені на основі платформи TED-Talks та специфіку їх застосування на уроках англійської мови. Виявлено вплив технології на формування та розвиток навичок публічного мовлення в старшокласників.

Наведено приклади застосування методики для формування навичок публічного мовлення учнів 10-го класу у різних видах мовленнєвої діяльності. Доведено ефективність використання даної технології за допомогою педагогічного експерименту.

Практичне значення роботи полягає у розробці рекомендацій для ефективної інтеграції платформи TED-Talks у навчальний процес старшокласників. Запропоновані методичні підходи спрямовані на розвиток ораторських навичок, удосконалення англомовного мовлення, а також формування в учнів критичного мислення та творчого підходу до навчання.

Ключові слова: TED-Talks, ораторські навички, розвиток навичок публічного мовлення, старша школа, вербальний та невербальний компонент, промова.

SUMMARY

Zubchyk M.V. Using the TED-Talks platform for teaching public English speaking to high school students. Manuscript. Research paper for obtaining «MASTER» degree. Lesya Ukrainka Volyn National University. Lutsk, 2024. 85 c.

The master's thesis focuses on the peculiarities of applying the methodology of teaching high school students public English speaking using the TED-Talks platform. The relevance of the work is due to the need to find innovative tools and effective methods that not only improve students' speech skills but also meet the challenges of modern education. The use of TED-Talks contributes to the development of key competencies, such as public speaking, critical thinking and creativity, which are important for successful social and professional integration.

The paper describes the main exercises developed on the basis of the TED-Talks platform and the specifics of their application in English language lessons. The influence of technology on the formation and development of public speaking skills in high school students is revealed.

This study demonstrates how the methodology develops public speaking skills in 10th-grade students across various speech activities. A pedagogical experiment confirms its effectiveness.

The practical significance of the work is to develop recommendations for the effective integration of the TED-Talks platform into the educational process of high school students. The proposed methodological approaches are aimed at developing public speaking skills, improving English language skills, as well as forming critical thinking and creative approach to learning in students.

Keywords: TED-Talks, public speaking skills, development of public speaking skills, high school, verbal and non-verbal components, speech

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТФОРМИ TED-TALKS ДЛЯ НАВЧАННЯ ПУБЛІЧНОГО АНГЛІЙСЬКОГО МОВЛЕННЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ.....	6
1.1 Публічне мовлення як форма мовленнєвої діяльності.....	6
1.2. Дидактичні можливості платформи TED-Talks.....	12
1.3. Поточний стан та особливості навчання публічного англійського мовлення в середній школі.....	16
1.4. Психолого-педагогічні характеристики старшокласників	19
Висновки до розділу 1	22
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТФОРМИ TED-TALKS ДЛЯ НАВЧАННЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ ПУБЛІЧНОГО АНГЛІЙСЬКОГО МОВЛЕННЯ.....	25
2.1. Розробка методики використання TED-Talks в середній школі	25
2.2. Критерії оцінювання публічного мовлення старшокласників	34
2.3 Особливості та труднощі навчання за методикою	38
Висновки до розділу 2	41
РОЗДІЛ 3. ВПРОВАДЖЕННЯ РОЗРОБЛЕНОЇ МЕТОДИКИ ТА АНАЛІЗ ОТРИМАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ	43
3.1 Організація та проведення експерименту	43
3.2 Порівняння очікуваних результатів застосування методики в школі з актуальними результатами.....	61
3.3 Рекомендації щодо методики використання TED-Talks в навчальному процесі.....	63
Висновки до розділу 3	66
ВИСНОВКИ	68
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	72
ДОДАТКИ.....	80

ВСТУП

Актуальність теми. В сучасному світі, де комунікація та вміння публічного виступу мають ключове значення для успішної соціальної та професійної інтеграції, використання ефективних методик навчання стає пріоритетним завданням освітніх закладів. Особливо в контексті вивчення англійської мови, інструменту міжнародної мови спілкування, вміння говорити публічно має вирішальне значення. На цьому тлі платформа TED-Talks, відома своїми захоплювальними та розважливими виступами на різні теми, стала потужним інструментом викладання англійської мови в середніх школах.

У цьому контексті дуже важливою є ефективність методів навчання, особливо їх адаптація до сучасних технологій і методик. Платформа TED-Talks є одним із таких інноваційних інструментів, який не лише надає доступ до найсучасніших ідей та думок, але й стимулює розвиток ораторських навичок. Тема цієї роботи має практичне та важливе значення для розвитку усного мовлення здобувачів освіти, оскільки вона надає доступ до новітніх ідей у вивченні англійської мови, забезпечує розвиток ключових мовних компетентностей, стимулює критичне мислення та творчість, відповідає вимогам сучасної освіти.

Дослідження цієї теми привертає увагу багатьох науковців. Б. Нестеренко [26] досліджує переваги використання матеріалів TED-Talks для розвитку ключових навичок, таких як аудіювання, вимова, граматики та розширення словникового запасу. Англійські лекції TED-Talks як засіб формування компетентності в аудіюванні учнів профільної школи були предметом досліджень Г. І. Подосиннікової [30; 31] та І. Лобачова [21]. Також можливість використання відеоматеріалів TED-Talks розглядали Г. В. Корнюш [51], Г.С. Кузан [19], Ю.О. Матвійів-Лозинська [19], Т.В. Луньова [21]. Однак недостатню кількість праць присвячено конкретним методикам впровадження технології в навчальний процес.

Метою кваліфікаційної роботи є розробка методики використання платформи TED-Talks у навчанні публічного англійського мовлення старшокласників та розробка практичних рекомендацій щодо її впровадження в середній загальноосвітній школі.

Відповідно до поставленої мети необхідно виконати наступні **завдання**:

- розглянути публічне мовлення як форму мовленнєвої діяльності;
- описати особливості та можливості платформи;
- розробити методику використання TED-Talks у навчанні;
- дослідити особливості та труднощі навчання з даною методикою;
- надати рекомендації щодо методики використання TED-Talks.

Предметом дослідження є методика використання платформи TED-Talks як засобу для розвитку публічного англійського мовлення у старшокласників.

Об'єкт дослідження – процес навчання старшокласників публічного англійського мовлення.

Під час написання роботи застосовувалися такі **методи дослідження**: загальнонаукові підходи, зокрема теоретичний аналіз літератури за темою (для аналізу попередніх досліджень, які стосуються інтеграції TED-Talks у навчальний процес, а також загальні підходи до розвитку публічного мовлення в школах); методи аналізу та синтезу (узагальнення даних), класифікації (було здійснено розподіл впровадження методики за етапами роботи (переддемонстраційний, демонстраційний і післядемонстраційний методичні етапи), а також метод спостереження (спостереження за учнями під час використання TED-Talks для збору емпіричних даних).

Наукова новизна полягає в розробці методики застосування TED-Talks на уроках англійської мови старшокласників з метою поліпшення навичок публічного мовлення.

Теоретичне значення роботи полягає у внеску в методику навчання англійської мови завдяки детальному дослідженні теоретичних основ і розробці методики застосування TED-Talks у середній школі для навчання публічного англійського мовлення.

Практичне значення полягає в формулюванні рекомендацій для інтеграції TED-Talks в навчальний процес, що можуть бути корисними для вчителів англійської мови, методистів, авторів навчальних програм в загальноосвітніх школах, спеціалізованих навчальних закладах та на позакласних заняттях.

Апробація результатів та публікації. Результати дослідження були представлені на I Всеукраїнській науковій конференції «Сучасна освіта в глобальному і національному вимірах: виклики, загрози, ефективні рішення» 17 жовтня 2024 року, м. Тернопіль та на VIII студентській науковій конференції «Лінгвістичні горизонти XXI століття» 5 листопада 2024 року, м. Луцьк. Була опублікована стаття в молодіжному науковому віснику «Scientia est potentia» Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Структура кваліфікаційної роботи. Робота складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури (64 джерела) та додатків. Загальний текст роботи становить 85 сторінок, у тому числі 69 сторінок основного тексту.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТФОРМИ TED-TALKS ДЛЯ НАВЧАННЯ ПУБЛІЧНОГО АНГЛІЙСЬКОГО МОВЛЕННЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ

Протягом останніх років активно використовуються нові методи при навчанні публічного англійського мовлення в школах. Одним із таких методів є використання платформи TED-Talks. TED (аббревіатура від англ. Technology Entertainment Design; Технології, Розваги, Проекти), котра є некомерційною організацією, що має на меті популяризацію ідей через короткі та вражаючі виступи, відомі як «TED-Talks». В Україні ця тема потребує глибшого дослідження.

1.1 Публічне мовлення як форма мовленнєвої діяльності

Публічне мовлення є однією з ключових форм мовленнєвої діяльності, що вимагає від людини вміння ефективно взаємодіяти з аудиторією або групою людей у публічному просторі. Це процес передачі інформації, ідей, переконань або емоцій за допомогою мови та невербальних засобів комунікації, таких як жести, міміка, тон голосу та інші.

Публічне мовлення розглядається як особливий текст, створений за законами риторики, який керується переконаннями, що зумовлює його комплексний характер. Публічним вважається мовлення, призначене для широкої публіки. Однією з основних його форм є ораторське мистецтво, яке є формою живого спілкування оратора з колективною аудиторією з метою впливу на нього та його переконання.

Теми публічних промов – це, як правило, важливі та часто складні для вирішення суспільно-політичні та суспільно-життєві питання, які вимагають публічного підтвердження або заперечення, аргументації або спростування. Оратор намагається переконати слухачів у правильності своєї позиції [27, с.38].

Публічне мовлення є значущою навичкою в різних аспектах життя, включаючи академічну, професійну сфери та особисте спілкування. Практика і вдосконалення цієї навички сприяють розвитку ефективної комунікації та досягненню успіху в різних галузях життя. Крім того, вміння якісно вести публічне мовлення допомагає людині здобути впевненість у собі та покращити свої соціальні взаємодії [39]. Свідоме життя людини можна розглядати як низку промов і мовних взаємодій. Усне мовлення можна охарактеризувати як форму спілкування, призначену для сприйняття на слух. Воно відображає аспекти людської сутності: психологічні особливості, інтелект, світосприйняття, стилі мислення, виховання, називання, оцінку, зв'язок і здатність впливати на інших. Дана форма спілкування є особливо складною та багатогранною формою людської діяльності [16, с.55].

Усне мовлення поділяють на публічне і приватне. Публічним є мовлення, адресоване широкому загалу. Основним різновидом публічного мовлення є ораторська мова. Її вивчають за допомогою науки риторики. Риторика покликана сформувати в учнів уміння й навички будувати розгорнуті висловлювання, переконувати слухача в правильності своїх міркувань. Інтерес до набуття риторичних знань закономірний: сучасне суспільство перебуває у стані кризи риторичної культури, втрачено престиж мовного етикету і в сім'ї, і в школі, і в суспільстві. На даний час спостерігається невміння говорити, небажання думати над словами – це не тільки проблема культури мовлення, а й проблема виховання характеру. З одного боку, для навчання риториці мало соціальної та естетичної основи, а з іншого потрібно розвивати риторичні навички [27, с.13].

Історія публічного мовлення має давні корені, що сягають античності. Арістотель вважається засновником античної риторики, а такі видатні оратори як Цицерон і Демосфен були важливими фігурами цієї епохи. Основні здобутки Арістотеля в цій галузі викладені в тритомній праці «Риторика». В ній грецький філософ виокремив три види риторичних промов: судові промови, дорадчі промови, епідейктичні промови. Арістотель наголошував, що риторика — це не

просто мистецтво говорити красиво, а здатність переконувати, незалежно від теми чи аудиторії [41, с.7]. Він підкреслював, що ефективна риторика повинна мати вплив на емоційний стан слухачів за допомогою раціональних аргументів. О.Г. Романовський, Л.М. Грень та Ю.І. Панфілов у своїх дослідженнях відзначають, що античні ритори вважали, що публічна промова повинна «навчати, подобатися і зворушувати» [34, с.152].

Урочисте красномовство також мало значний вплив у культурі Київської Русі, про що свідчать такі твори як «Слово о полку Ігоревім» і «Слово про Закон і Благодать» митрополита Іларіона. Найвищого рівня українська риторика досягла в Києво-Могилянській академії, де викладали авторські курси з риторики [25].

Феофан Прокопович був видатним професором риторики в Києво-Могилянській академії та вважав риторику «царицею душ» і «княгининею мистецтв». Його концепція риторики намагалася об'єднати традиції Арістотеля і Квінтіліана, стверджуючи, що виступ оратора повинен бути не тільки переконливим, але й адекватно реагувати на важливі питання. Оратор мав не лише інформувати, а й емоційно впливати на слухачів [1].

Отже, риторика античності заклала фундамент, на якому розвивалося мистецтво публічних виступів, зосереджуючись на аудиторії, переконливості, структурованості та емоційності промови. Аристотель, Цицерон і Демосфен заклали деякі з ключових принципів ефективного виступу: три типи риторичних промов і ефективність раціональної аргументації в поєднанні з емоційним впливом. Таким чином, антична риторика стала підґрунтям для подальшого розвитку цього мистецтва в різних культурах.

Публічний виступ являє собою монологічний виступ однієї особи перед широкою аудиторією, спрямований на отримання миттєвої реакції слухачів. Публічний виступ використовується в усіх сферах суспільного й художнього життя, політики, науки, освіти.

За способом реалізації публічне монологічне мовлення поділяється на письмове та усне. Письмова форма є критично важливою на етапі підготовки,

особливо для складних чи формальних публічних виступів. Підготовка виступу фіксується на папері (ідеї, поняття; тези, пропозиції, докази, факти, словесні висловлювання). Усне мовлення ж відбувається під час безпосереднього контакту з аудиторією. Воно характеризується гнучкістю — оратор може змінювати тон, інтонацію, темп мовлення, а також адаптувати виступ до реакції слухачів у реальному часі. У професійному ораторському мистецтві роль письмових і усних виступів практично рівна [4, с.34].

Залежно від сфери комунікації — наукової, ділової, інформаційно-пропагандистської, соціально-побутової, релігійної — виділяють такі типи та види професійного публічного мовлення [10, с.10]:

1. Академічне красномовство (наукові доповіді, лекції, повідомлення);
2. Суспільно-політичне красномовство (довіді, виступи, промови, коментарі);
3. Дипломатичне красномовство (виступи на міждержавному та міжнародному рівнях);
4. Судове красномовство (промова в суді);
5. Соціально-сімейне красномовство (ювілейні, похоронні, застільні промови);
6. Церковно-богословське красномовство (проповіді, лекції, промови).

Усне монологічне мовлення поділяють за основними жанрами на такі види як доповідь, лекція, промова, виступ та повідомлення.

Публічне мовлення виконує освітню функцію, коли вона ґрунтується на науково обґрунтованих знаннях, логічних висновках та відображає реальні факти, явища й події, маючи практичну спрямованість. Слухачам подобається мова, яка є правильною, точною, чистою, логічною, змістовною, доступною, зрозумілою, виразною, милозвучною, естетичною та багатою. Досягти такого ефекту можна тільки при високому рівні мовної культури оратора. Промова зворушує, коли вона є емоційна, порушує актуальні проблеми, демонструє небайдужість оратора до даної теми та порушеного питання, мовець повинен емоційно проживати свої сказані слова [8, с.35].

Публічне мовлення регулюється мовними нормами, які визначаються як правильні та зразкові на певному етапі розвитку мови в конкретному мовному середовищі [14, с.47]. Ці норми містять різноманітні мовні засоби, що забезпечують ефективне спілкування, такі як орфоепічні, акцентуаційні, морфологічні, синтаксичні, лексико-фразеологічні та стилістичні компоненти.

Показники мовленнєвої культури забезпечують високу культуру мовлення і включають правильність, виразність, доцільність, емоційність, логічність, образність, різноманітність, точність, чистоту та ясність.

Логіко-емоційна виразність мовлення – це сукупність органічно пов'язаних між собою компонентів виразності, які дозволяють передавати логічний та емоційний зміст мовлення. До них належать інтонація, паузи, мелодика, темп, гучність, міміка та жести.

Мовленнєвий етикет і культура спілкування регулюють взаємодію між мовцем та аудиторією, забезпечуючи повагу до слухачів і створюючи комфортну атмосферу для обміну думками.

Публічна промова має чітку структуру, дотримання якої робить виступ більш ефективним. Структура будь-якої промови складається з трьох частин: вступу, основної частини та завершення. Щоб виступ був максимально ефективним, кожна частина має відповідати певному відсотковому розподілу часу: вступ – 10%, основна частина – 85%, завершення – 5% [20, с.51].

На вступному етапі завданням оратора є привертання уваги аудиторії та підведення до теми виступу. Спікер підкреслює значимість теми для слухачів та самого предмета промови. Універсальними способами вступу є використання цитати, яка відображає головну ідею виступу; яскравого прикладу з життя; компліменту аудиторії; апеляції до загальновідомого джерела інформації; проблемного запитання; викладу мети й завдання виступу, демонстрації певного предмета, пов'язаного з темою тощо.

В основній частині спікер заглиблюється в основні аспекти теми. Вона має бути послідовною за своєю організацією та містити аргументацію, посилення, приклади, ілюстрації, статистичні дані та будь-який інший матеріал, що

підтверджує погляди оратора. У більшості випадків основна частина поділяється на розділи або мікротеми, де кожне питання охоплює певний аспект теми, що розглядається.

Для того, щоб зацікавити аудиторію, доречно використовувати такі прийоми як порівняння пов'язаних між собою ідей, щоб речення містили сполучники для зв'язності викладу, використання риторичних прийомів, таких як рефрени, контрасти, аналогії чи навіть метафори, наведення фактів та історій, які посилять риторичну привабливість промови та забезпечать її зрозумілість. Також у цій частині бажано залучати аудиторію - ставити запитання, провокувати на роздуми чи використовувати інші інтерактивні засоби.

При завершенні спікер формулює висновки, розглядає подальші перспективи та впливає на почуття аудиторії. Цих цілей можна досягнути за допомогою цитат, жартів, коротких анекдотів, ілюстрацій, закликів до дій, подяк тощо [20, с.51].

Емоції аудиторії – це якість, яку всі оратори повинні виховувати в собі. Щоб зробити це, потрібно зібрати інформацію про аудиторію для вашого майбутнього виступу та визначити такі характеристики аудиторії, як однорідність або неоднорідність, сфера знань, рівень освіти, приблизний діапазон інтересів і знайомство з проблемами продуктивності.

Взаємодія з аудиторією – це спільність психологічних станів оратора і слухача, викликана подібністю думок і почуттів у процесі спільної розумової праці. Це залежить від взаємної вигоди та взаємної довіри. Досвід кращих ораторів доводить, що необхідною умовою налагодження діалогу є знання оратором предмета розмови. Спікеру потрібно враховувати потреби та настрої аудиторії, оцінювати її реакції та вносити додаткові зміни як і у свій контент, так і в спосіб подання матеріалу. Оратор не має позиціонувати себе зверхньо, над аудиторією, а бачити в кожній аудиторії свого співрозмовника, свого друга та заохочувати слухачів до участі в живому обговоренні теми з перших хвилин промови. Мета діяльності оратора полягає в тому, щоб знання перетворити на переконання. Щоб забезпечити успішну промову (зрозуміти мету промови та

зацікавити), доповідач має бути поінформованим, захопленим аудиторією та стати частиною системи, духовності та цінностей. І щоб досягти цього, доповідачу потрібні не тільки знання про предмет розмови, але й уміння заохотити аудиторію слухати та взаємодіяти з доповідачем протягом усієї промови [23].

Отже, публічне мовлення є важливим в різних галузях діяльності людини, завдяки йому людина покращує комунікацію з людьми та досягає успіху. Воно проявляється в різних формах і залежить від сфер комунікації.

1.2. Дидактичні можливості платформи TED-Talks

Платформа TED-Talks має широкий потенціал у сфері освіти та знайшла різноманітне застосування в освітньому процесі, її активно використовують під час вивчення англійської мови як іноземної [22, с.242]. З іншого боку, мовленнєві матеріали TED використовуються у викладанні різних предметів у самому освітньому середовищі англійської мови, розширюючи кругозір учнів початкової та середньої школи та стимулюючи їх творче мислення. Крім того, платформа є важливим ресурсом для вивчення предметів теоретичного циклу в українських школах та університетах, які викладаються англійською мовою за підходом CLIL (Content and Language Integrated Learning). Це дозволяє студентам не лише поглиблювати свої знання з предмета, але й розвивати мовні навички в контексті конкретних дисциплін.

TED-Talks не є традиційним навчальним ресурсом у загальному розумінні. TED, що розшифровується як Technology, Entertainment, Design (Технології, Розваги, Проекти), є некомерційною організацією в США, яка займається поширенням ідей, здатних змінити світ. Конференції TED відомі своїми лекціями та промовами, в яких видатні особистості діляться своїми інноваційними думками, досвідом та натхненням [26, с.208].

З 1984 року численні доповідачі з усього світу представили свої доповіді, спочатку зосереджуючись на технологіях, розвагах і дизайні, а пізніше

охоплюючи значно ширший спектр сфер, включно з природничими науками, мистецтвом, освітою, культурою, бізнесом, глобальними проблемами, сталим розвитком. Згодом, у 2006 році, платформа TED вийшла на світовий ринок і почала розміщувати відео (конференції TED-Talks) на власному вебсайті та каналі YouTube. Як правило, такі доповіді подаються у формі короткої бесіди (близько 18 хвилин, оскільки це час, коли аудиторія може зберегти увагу, не втрачаючи інтересу до доповіді).

Завдяки тому, що лекції є доступними онлайн, вони мають глобальну аудиторію і сприяють обміну знаннями та ідеями по всьому світу. TED-Talks також сприяють розвитку комунікативних навичок та ораторського мистецтва, надихаючи інших обговорювати актуальні проблеми та розробляти креативні рішення.

Сьогодні платформу TED відвідують понад 450 000 людей щодня, і вона надає безкоштовні транскрипти англійською мовою та лекції (читані носіями англійської та іншими) із субтитрами більш ніж 40 мовами по всьому світу. Кошти, зібрані під час конференції, перенаправляються назад у технологію, щоб ідеї могли бути поширені серед ширшої аудиторії, тобто створення сучасних постановок, щоб надати виступам TED драматичного відчуття, роботу великого вебсайту, пропускну здатність для підтримки понад півмільйона переглядів TED-Talks щодня [26, с.210] (додаток А).

Відео TED-Talks доступні на вебсайті www.ted.com, де їх можна переглядати та завантажувати безкоштовно, а також на YouTube. Офіційні та неофіційні додатки для iPhone та Android дозволяють переглядати відео з субтитрами, слухати TED Radio та інше. Наприкінці 2013 року, у рамках проєкту «TED Open Translation Project», офіційний додаток був перекладений на кілька мов, включаючи українську. Контент TED-Talks відповідає загальноєвропейським компетенціям CEFR, які використовуються для опису рівнів володіння іноземними мовами.

Головною перевагою матеріалів TED-Talks вважається їх «природність» та абсолютна «натуральність». Це основна відмінність живого виступу від штучно

створених аудіо- та відеоматеріалів і презентацій підручників англійської мови (особливо основ розмовного виступу). Виступи TED є прикладами справжньої, живої мови – такою, якою вона є зараз, тому що нею користуються члени сучасної міжнародної спільноти, тому що її розуміють і на неї реагують, і тому, що вона об'єднує, надихає та навчає.

Що є унікальним у промовах програми TED-Talks, так це різноманітність тем, представлених шановними експертами в галузі (наприклад, «Your elusive creative genius» представлений всесвітньо відомою письменницею Елізабет Гілберт, яка отримала шосте місце у списку 100 найвпливовіших духовних лідерів сучасності, за версією журналу «Watkins' Mind Body Spirit»). Також є промови молодосвідчених спікерів, що презентують успішні результати кампаній, надзвичайно актуальних і необхідних людству (наприклад, промова «Our campaign to ban plastic bags in Bali», виголошена двома балийськими дівчатами-підлітками).

Промови з проєкту TED-Talks надають проникливу, науково обґрунтовану та надійну інформацію, яка була перевірена часом. Деякі виступи створені для того, щоб надихнути глядачів і слухачів особистим прикладом сильного духом оратора. Деякі виступи зосереджені на людських та соціальних проблемах та закликах до толерантності та людяності в кожному з нас. Інші промови сподобаються ентузіастам технологій, оскільки вони розповідають про останні тенденції в сучасних технологіях тощо [51, с.28].

Засновники проєкту виділяють сім основних типів виступів, кожен з яких має свої особливості та цілі: «The big idea», «The tech demo», «The performance», «The artist's statement», «The dazzle with wonder», «The small idea», і «The issue talk». Кожен тип виступу можна використовувати для розвитку конкретних навичок і компетентностей.

«The big idea» має на меті представити велику, нову ідею, здатну змінити перспективу або зробити значний вплив у певній галузі, сприяє формуванню критичного мислення та аналізу. «The tech demo» демонструє нову технологію або винахід і більше переконує у практичному застосуванні інновацій та

допомагає опанувати лексику технічного спрямування. «The performance» представляє цінності: творчі виступи, такі як музичні, театральні або візуальні вистави, що мають на меті залишити емоційний слід в очах аудиторії. «The artist's statement» дозволяє митцям висловити свої творчі процеси, джерела натхнення та значення у своїй роботі. Ці два типи виступів заохочують учнів до творчого підходу й самовираження. «The dazzle with wonder» має на меті викликати подив і захоплення через відкриття, наукові досягнення або унікальні погляди на буденність. «The small idea» - це одна конкретна ідея, менша за розміром, але практична і легко застосовна до повсякденного життя. Нарешті, «The Issue Talk» фокусується на соціально значущих темах і знайомить аудиторію з актуальними проблемами та можливими шляхами їх вирішення. Кожен з цих типів виступів має свій формат і стиль, що дозволяє ефективно працювати з аудиторією, незалежно від того, яким є конкретне досягнення.

Незалежно від формату та змісту промови, всі презентації в рамках проєктів мають спільні характеристики, такі як інтерес, актуальність, натхнення, людяність, відкритість і демократичність. Окрім навчання новій лексиці та граматичним структурам, які зустрічаються у промовах, відео TED-Talks допомагають розвивати важливі навички. Учні мають вміти ефективно проводити доповіді та презентації, оскільки вищі навчальні заклади часто передбачають участь у наукових дослідженнях, конкурсах, семінарах та конференціях, що включає і усний захист роботи. Збалансований аналіз TED Talks дозволяє учням виявити ефективні та впливові методи створення презентацій і виступів [6, с. 14].

Впровадження платформи TED у курси англійської мови дозволяє студентам вдосконалювати навички слухання, критичного мислення та виконання перекладацьких завдань. Автентичний контент TED-Talks пропонує можливість для тих, хто бажає [19, с.110]:

- на прикладі відомих особистостей та експертів, що охоплюють політику, науку, бізнес, медіа, філантропію, коучинг та інші сфери діяльності (Б. Клінтон,

Дж. Уотсон Мюррей Гел-Ман, Дж. Уельс, Б. Гейтс та Р. Бренсон, Т. Робінс, О. Уїнфрі тощо) вчитись презентувати та створювати свої власні ідеї;

- розвивати критичні навички 21 століття, без яких складно уявити сучасних ораторів, до даних навичок відносять інформаційну грамотність, критичне мислення, обізнаність про поточні події шляхом аналізу перевіреної інформації;

- навчитися точно й переконливо висловлюватись в усній формі, використовуючи та вдосконалюючи навички критичного мислення;

- знайти для себе приклад спікера, чиї ідеї та манера їх висловлення надихатимуть на власний стиль спілкування.

На думку Д. Головань: «Перегляд TED-Talks – це зібрання пізнавальних, мотиваційних та цікавих виступів на безліч тем. До того ж це прекрасний спосіб підтягнути саме сучасну розмовну англійську мову!» [9].

Загалом, матеріали платформи стимулюють, надихають і збагачують новими ідеями, роблячи людей більш освіченими та обізнаними, здатними аналізувати та розуміти те, що вони чують і бачать. Вони є наразі дуже актуальними і потребують ретельного дослідження та запровадження.

1.3. Поточний стан та особливості навчання публічного англійського мовлення в середній школі

Особливістю старших класів є те, що на цьому етапі відбувається якісний стрибок у здатності до опанування усним мовленням, розвиваються такі складні форми як діалог, аргументація, дискусія. Старші шкільні роки повинні підготувати до плавного переходу від базових мовленнєвих дій на початковому рівні до вищих, продуктивних рівнів, удосконалюючи тим самим власне зміст усного мовлення та його якість [12, с.130].

У сучасному світі уміння ефективно виступати англійською мовою набуває дедалі більшого значення для досягнення успіху як у суспільному житті,

так і на ринку праці. Середня школа відіграє ключову роль у розвитку цих навичок в учнів.

У багатьох країнах публічне мовлення починає включатися до навчальних програм як обов'язковий компонент. Аналіз наукових досліджень і публікацій, які розглядають розвиток навичок публічного виступу у старшокласників, підкреслює важливість інтеграції між предметами для формування цих умінь у навчальних планах, особливо з української та англійської мов. Освітня реформа Нової української школи стимулює вчителів до міжпредметної інтеграції. Інтегроване навчання предметів та мов (CLIL) активно впроваджується в українській освіті, про що свідчить зростання кількості наукових публікацій на цю тему (І. Бойчевська, Л. Веремюк, В. Солощенко) [11, с.90].

Поточний стан навчання публічного англійського мовлення в середніх школах України демонструє зміни, спричинені реформою «Нова українська школа» (НУШ) та зростанням важливості компетентнісного підходу. Програми з вивчення іноземної мови фокусуються на розвитку комунікативних навичок, включаючи практику публічного мовлення. У Додатку 2 до Державного стандарту базової й повної середньої освіти «Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів», у декількох розділах зазначено, що учень повинен уміти підготувати та виголошувати публічні виступи, а також брати участь у підготовці та веденні діалогу й полілогу, враховуючи відповідні вимоги до культури спілкування і зразкового мовлення [32].

Основний акцент реформи робиться на формуванні компетентностей, зокрема мовних, що включають вміння спілкуватися іноземною мовою в різних ситуаціях. Учителі отримали більше автономії для впровадження інноваційних методів, таких як проєктна діяльність та інтегроване навчання, що сприяє розвитку комунікативних навичок, зокрема публічного мовлення. Згідно з новими підходами, уроки з англійської мови передбачають застосування інтерактивних форматів, перегляд відеоматеріалів, включно з платформою на зразок TED-Talks, для стимулювання практичного застосування сучасної розмовної англійської мови. Освіта у сфері публічного мовлення допомагає

учням розвивати комунікативні здібності, такі як ефективне спілкування, чітке вираження ідей і переконань, уважне слухання співрозмовників і адекватна реакція на їхні висловлювання [15, с.233].

Важливо, щоб навчання публічного мовлення в середній школі базувалось на комунікативному підході. В центрі даного підходу покладена здатність висловлювати ідеї та спілкуватися. Навчання базується на формуванні мовних навичок – змістовного спілкування в різноманітних життєвих ситуаціях [35, с.166].

Комунікативна методика є насамперед практикою спілкування та тренування сприйняття іноземної мови на слух. Застосування методики в навчальному процесі за короткий проміжок часу допомагає подолати мовні бар'єри. Навіть маючи невеликий словниковий запас, учні можуть спробувати спілкуватися іноземною мовою з першого уроку. Цей метод вивчення мови добре працює саме тому, що він спрямований на створення штучного мовного середовища.

Ключову роль у цьому процесі відіграє використання дидактичних матеріалів. Такі матеріали, як важливий інструмент для розвитку мовленнєвої компетенції, допомагають ілюструвати теоретичні концепції, сприяють вдосконаленню мовленнєвих навичок і умінь, а також збагачують інтелектуальний та емоційний досвід учнів. Вони формують мовну особистість і сприяють розвитку духовної сфери. Результативність навчання значно підвищується, коли ці матеріали відповідають основним принципам навчання, виховним і пізнавальним цілям, відповідають літературним мовним нормам, розкривають лексичне багатство, різноманітність форм і конструкцій, стилістичну доцільність і орієнтовані на розвиток навичок усного мовлення.

З огляду на сучасні тенденції в освіті та розвиток цифрових технологій, навчання публічного англійського мовлення в середній школі зазнає значних змін. Сучасні вчителі стають більш активними у використанні інноваційних методів та підходів для стимулювання розвитку навичок публічного мовлення учнів.

Для реалізації цього підходу Україні потрібні фахівці зі знанням іноземних мов, здатні використовувати все нове і прогресивне, готові створювати та реалізовувати нові ідеї, а також брати участь у міжнародній співпраці та формувати нове ставлення до нашої країни. Сучасні зміни в способі життя вимагають переосмислення мети та призначення освіти. Традиційні методи навчання, що передбачають передачу «готових» знань від вчителя до учня, втрачають свою актуальність. Натомість навчальний процес має стимулювати інтерес до навчальної теми, перетворюючи пасивних слухачів на активних учасників. Викладачі можуть досягти цієї мети, використовуючи формати та методи активного навчання, які допомагають учням взаємодіяти не лише з учителем, а й один з одним під час процесу навчання. Активні формати навчання допомагають розвивати навички критичного мислення, співпраці та самостійного дослідження знань [36, с.375].

Однією з ключових стратегій є підтримка активної участі учнів у публічних заходах, таких як дебати, конференції, презентації тощо. Це надає їм можливість не лише розвивати навички мовлення, але й вчитися працювати в команді, розвивати критичне мислення та вміння ефективно комунікувати.

Крім того, учні можуть брати участь у проєктах з публічного виступу, де вони мають можливість застосовувати отримані знання та навички на практиці. Це сприяє їхньому особистісному зростанню, розвитку впевненості в собі та розширенню знань у галузі публічного мовлення.

Загалом, сучасне навчання публічного англійського мовлення в середній школі спрямоване на створення заохочуючого та підтримуючого середовища, де учні можуть розвивати свої навички, виражати свої думки та ідеї, а також вдосконалювати свої комунікативні здібності.

1.4. Психолого-педагогічні характеристики старшокласників

Старший підлітковий вік є критичним етапом у формуванні особистості, оскільки до цього часу розвинені когнітивні та емоційні особистісні передумови.

Слід сказати, що головною особливістю цього періоду є те, що юнакам і дівчатам необхідно стати на внутрішню позицію дорослих, обрати професію, усвідомити себе як члена суспільства, сформувати світогляд, обрати власний шлях [39, с.34].

Характеризуючи психолого-педагогічні особливості старшокласників, варто описати зміни, що відбуваються в організмі дітей. Старшокласники вступають в особливий етап вікового розвитку – ранню юність. Фізичний розвиток підлітків зазвичай закінчується в пізньому підлітковому віці для більшості хлопців і дівчат цього віку, але рання юність є періодом найважливіших і фундаментальних змін з точки зору психологічного розвитку. На старшокласника впливають дві суперечливі тенденції. Одна з яких – налагодження міжособистісного спілкування та посилення групової орієнтації, інша – підвищення самостійності, ускладнення внутрішнього світу, формування особистісних якостей.

Особливо важливою деталлю в психологічному розвитку підлітків і старшокласників є відкриття ними «Я». Це пов'язано з поступовим набуттям досвіду інтроспективного самоаналізу. Як відомо, природа «Я» — це не просто відображення якихось зовнішніх чи внутрішніх даних. Це соціальний орієнтир, ставлення людини до себе, що має в собі різні компоненти: самосприйняття, уявлення про свої зовнішні і внутрішні якості, і пов'язану з ними самоповагу (або неповагу), свою поведінку [38, с.53].

Деякі характеристики «Я» дають комплексну оцінку рівня розвитку самосвідомості людини. Ці характеристики можуть бути представлені як рівні вираження когнітивної складності та диференційованості самооцінки, що вимірюється кількістю та характером усвідомлення людиною своїх якостей; конкретного складу «образу Я» та його значущості для індивіда (в силу інтенції, спрямованості на своє «Я» і якості спрямованості); внутрішньої цілісності, послідовності «образу Я» (може проявлятися внутрішнє узгодження чи протиріччя і непослідовність «образу Я»); стійкості «образу Я» в часі (стабільність чи нестійкість, схильність до коливань та змін) [7].

Старший шкільний вік характеризується безперервним розвитком загальних і специфічних здібностей дітей, які базуються на основних видах діяльності: навчальній, комунікаційній і трудовій. У навчальній діяльності формуються загальні інтелектуальні здібності. У взаємодії формуються і розвиваються комунікативні навички учнів, у тому числі вміння контактувати з незнайомими людьми, досягати взаєморозуміння, ставити цілі. Трудова діяльність – це процес активного формування тих практичних умінь і навичок, які можуть знадобитися в майбутньому для вдосконалення професійних можливостей. Таким чином старшокласники по-справжньому прощаються з дитинством і «старим» буденним життям. Вони опиняються на порозі справжнього дорослого життя, і є стурбовані майбутнім, яке одночасно і захоплює, і бентежить. У цей період старшокласник визначає своє доросле життя. Безперечно, формування образу майбутнього у свідомості старшокласників визначається особливостями галузей їх знань [17, с.70].

Цей вік є особливим, адже в ньому відбувається не лише збільшення обсягу знань, але і розширення розумового кругозору, необхідність підставляти теоретичні та практичні факти, співвідношення їх з певними принципами. Мислення в цьому віці вже має характер наукової теорії, формальної логіки та гіпотетичної дедукції, що дозволяє формувати стратегії, розвивати рефлексію, розуміти свій складний внутрішній світ і стосунки. Проте відсутність життєвого досвіду може стати перешкодою. Світогляд старшокласників дуже суперечливий і недостатньо реалістичний [6, с.14].

Однак, з іншої сторони, в цей період особливого значення набуває проблема стресу. Ця проблема в період професійного самовизначення включає два основні компоненти: стрес пов'язаний з навчально-професійною діяльністю, і стрес, який виникає внаслідок страху та тривоги на передодні безпосередньої професійної діяльності. Для юнацького віку характерною є велика кількість стресових факторів навчальної діяльності: збільшення кількості видів діяльності, потреба у самовизначенні та серйозність намірів, реалізація інтелектуальних умінь, відповідальність за успішність навчальної діяльності. Основні емоційні

властивості юнацького віку мають різні форми прояву в порівнянні з іншими віковими групами: висока диференціація за силою емоційної реакції, екстравертованість, більша емоційна стійкість, менша імпульсивність і емоційна збудливість в порівнянні з підлітковим віком [24].

Особистість в цьому віці є суб'єктом багатьох видів діяльності. Формування справжнього суб'єкта життєдіяльності можливе, коли діяльність індивіда структурована, породжена і керована зсередини на основі всебічно розвинених форм саморегуляції. Як властивість особистості психологічна саморегуляція є важливою умовою її розвитку. У цей період виникають нові різновиди і форми діяльності, змінюється ієрархія домінуючих раніше видів діяльності (навчально-пізнавальної, практичної, ігрової, комунікативної). На основі цих видів діяльності розвиваються загальні та спеціальні здібності, дуже важливі для формування особистості. Розвиток підлітків полягає не в накопиченні знань і вмінь, зміні індивідуальних особливостей діяльності, а в розвитку індивідуальної психологічної культури, персоналізації поведінки та формуванні індивідуальних стилів діяльності.

Формування особистості в підлітковому віці є складним процесом. Свій внесок в полегшення пошуку «себе» та своїх інтересів можуть внести вчителі, батьки та люди, з більшим життєвим досвідом. Основним завданням є залучення старшокласників до змістовної діяльності шляхом пропозиції чогось цікавого, мотиваційного, оригінального, інформативного та корисного. TED-Talks слугує ефективним інструментом, що відповідає всім вищезгаданим критеріям, допомагаючи зробити уроки англійської цікавішими та водночас сприяючи полегшенню процесу особистісного розвитку учнів.

Висновки до розділу 1

Однією з ключових форм мовленнєвої діяльності виступає публічне мовлення, воно передбачає вміння людини ефективно взаємодіяти з аудиторією чи групою людей у публічному просторі. Однією з основних його форм є ораторське мистецтво. Завдання оратора полягає в тому, щоб збалансувати

книжний і розмовний характер своєї мови, щоб вона була природною. На даний час у сфері освіти має широкий потенціал платформа TED-Talks, її активно використовують під час вивчення англійської мови, яка базується на прикладах професіоналів, на основі яких формуються власні ідеї, розвиваються критичні навички, вдосконалюється публічне мовлення.

При цьому важливо звернути увагу на поточний стан та особливості навчання публічного англійського мовлення в середній школі. Аналіз досліджень і публікацій, присвячених розвитку публічних виступів у старшокласників, свідчить про важливість використання міжпредметних зв'язків для формування цих навичок у навчальних програмах, особливо українською та англійською мовами, оскільки освітня реформа Нової української школи спонукає учителів до міжпредметної інтеграції.

Також необхідно враховувати фізіологічні та психологічні зміни, які відбуваються з старшокласниками, які впливають на поведінку та сприйняття світу. Учні стикаються з проблемою самоідентифікації, в процесі чого вони відкривають своє «Я», визначають своє місце в суспільстві та в професійній сфері. Різні види діяльності, такі як навчальна, комунікаційна та трудова допомагають їм у цьому процесі, відкривають нові уміння та вдосконалюють старі, підвищують вміння приймати відповідальні рішення. Однак самотійно впоратися з новими труднощами учням складно. Нестача життєвого досвіду, підвищений рівень стресу, високі вимоги від освітнього процесу та соціуму створюють серйозні виклики для юнаків і дівчат. Саме тому вчитель має створити сприятливе середовище спрямоване на особистісний розвиток молоді. А такий інструмент як TED-Talks є мотиватором для навчання, джерелом дослідження різних аспектів сучасного світу. Ця платформа допоможе сформувати власну точку зору та інтегрувати отримані знання у своє повсякденне життя.

Україна стоїть на шляху до розвитку в цьому напрямку. Нам необхідні спеціалісти зі знанням іноземних мов, які готові швидко та ефективно реагувати та адаптуватися до змін, продукувати та реалізовувати свої власні ідеї,

співпрацювати з професіоналами та знавцями справи з різних країн світу, залучати закордонних партнерів, щоб зацікавити інтернаціональне суспільство та покращити імідж України у світі.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТФОРМИ TED-TALKS ДЛЯ НАВЧАННЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ ПУБЛІЧНОГО АНГЛІЙСЬКОГО МОВЛЕННЯ

Оскільки технологія TED-Talks є зараз дуже актуальною, нами було розроблено методику використання цієї платформи в середній школі. Вона включає визначення вихідного рівня публічного англійського мовлення у старшокласників та застосування ефективних методів і підходів для його поступового вдосконалення.

2.1. Розробка методики використання TED-Talks в середній школі

Перед тим, як здійснювати роботу з платформою TED-Talks вчителю варто здійснити ґрунтовну підготовку, а саме ознайомитися з матеріалами платформи, проаналізувати зміст відео, визначити їх відповідність навчальним цілям та підібрати виступи, які підходять за темою, мовною складністю та стилем викладу для рівня учнів. Серед широкої різноманітності відео TED-Talks важливо вибрати ті промови, які відповідають академічним, науковим та особистим інтересам його учнів, а також їхнім знанням іноземної мови [2, с.245].

Першочергово було здійснено перегляд відеоматеріалів на актуальні теми, з якими стикаються молоді люди. На цьому етапі методист ретельно підбирає виступи з метою надання учням можливості ознайомитися з різними стилями публічного виступу за допомогою релевантних TED-Talks.

Аналізуючи велику кількість відеоматеріалів, доступних на платформі TED-Talks, вдалося визначити основні критерії відбору відео для перегляду старшокласниками. До них можна віднести корисність і зручність теми, відповідність відео освітньому середовищу, лексико-граматичну, фонологічну та стилістичну складність, тривалість відео, відповідність відеоматеріалів віку, наявність супровідних матеріалів.

При відборі матеріалу, вчитель відразу повинен спланувати чи на заняттях буде використане ціле відео, чи лише його частина. Як вже згадувалося, кожна промова складається з трьох частин: вступу, основної частини і висновків. Тому вибираючи фрагмент відео, вчитель може вибрати один етап, або лише певну його частину, враховуючи складність матеріалу.

Після завершення необхідної підготовки, вчитель готує завдання та вправи, спрямовані на розвиток публічного мовлення учнів на основі відео. Для максимальної ефективності при роботі з аудіо та відеоматеріалами слід дотримуватися алгоритму, який складається з трьох етапів: підготовчий, демонстраційний і кінцевий.

1. Переддемонстраційний або підготовчий етап (попереднє опрацювання, огляд) полягає в підготовці учнів до сприйняття матеріалу. Вони формують первинне уявлення про зміст промови на основі його назви чи інших характеристик. На цьому етапі учні отримують специфічні завдання базовані на їх вмінні робити припущення та інтуїції. Завдання мають імпровізований характер для того, щоб здобувачі освіти реагували без попередньої підготовки і практикували навички спонтанного висловлення. Наприклад, перше завдання може полягати у формулюванні припущення про зміст промови, спираючись на її назву [48, с. 82]. Учням можна поставити наступні запитання:

- 1) *Based on the title, what can you predict about the content of the speech?*
- 2) *What do you know about the topic of the speech?*
- 3) *Brainstorm vocabulary related to the topic.*

Мозковий штурм слів на тему можна організувати у вигляді формування асоціативного куща. Висловлюючи свої ідеї та асоціації, учні структурують своє початкове розуміння теми, яке виступить основою для створення майбутніх промов. Крім цього, цей метод включає в себе обговорення, що дозволяє тренувати навички інтерактивного спілкування, спонтанного формулювання думок та миттєвої реакції на пропозиції однокласників. Для прикладу: «*Look at the topic on the board and make the associations. When you finish, discuss with your classmates how the given words and phrases relate to the topic*». В поданій схемі

(рис. 2.1) зображений фрагмент асоціативного куща на тему «*Society*», в якому учні написали наступні слова, які вони асоціюють з суспільством: «*People*», «*Interactions*», «*Trade*», та «*Sociable*».

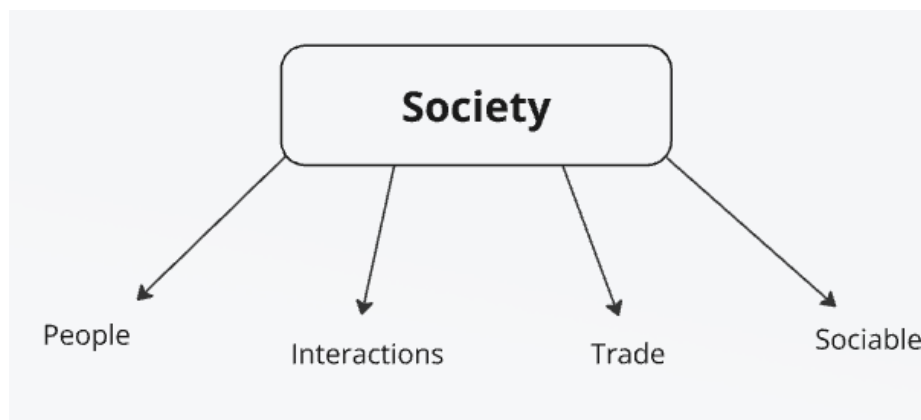

Рис. 2.1 Асоціативний кущ до слова «*Society*»

Важливою частиною будь-якої промови є опис обговорюваних понять. Використання прикметників сприяє деталізації та емоційному забарвленню тексту, що полегшує сприйняття інформації аудиторією. Окреслення суті понять за допомогою цієї частини мови створює у слухачів певне враження й настрій щодо теми виступу, що робить її легшою для запам'ятовування. Для розвитку вміння підбирати вдалі прикметники, вчитель може поставити перед учнями завдання придумати прикметники, пов'язані з певним поняттям, і скласти речення з описом. Наприклад, учні називають всі можливі прикметники до понять «*communication*» та «*interaction*», після чого складають речення з ними, описуючи своїх близьких друзів або членів сім'ї. Ця вправа допомагає збагатити словниковий запас учнів прикметниками, які вони почули від своїх однокласників, сформувати навички створення змістовних речень з заданими словами та розвиває творчість та асоціативне мислення:

Name all possible adjectives related to communication/interaction, make sentences with them describing your close friends or family members: talkative, relaxed, benevolent, shy, patient, talkative etc.

На підготовчому етапі вчитель може провести роботу над лексикою, тобто термінами і виразами, які зустрінуться у відео. Для цього, перед вчителем стоїть завдання підготувати список слів, який має назву «концептуальна лексична

підготовка» [60]. Цей список може бути підготовленим відразу з перекладом, щоб учні швидко ознайомилися з новою лексикою і легше сприймали її при перегляді виступу. Вчитель пропонує учням відстежити використання цих слів спікером, а потім самостійно застосувати їх у мовленні:

1) Read each word aloud and discuss its meaning with a partner (prioritize – розставляти пріоритети, productivity – продуктивність, etc.). 2) As you watch the TED-Talks, listen carefully for these words and take note of how they are used in context. 3) After watching, share examples of how these words were used in the video. 4) Make your own sentences.

Іншою формою роботи є пропозиція самостійно сформулювати переклад для запропонованого вчителем списку слів. Під час виконання, учні можуть змогу обговорити варіанти перекладу в парах чи групах:

1) Work in pairs to guess and create your own translations for each term based on what you know. 2) While watching the TED-Talks, check if your translations make sense. 3) After watching, tell if your translation was correct.

2. Демонстраційний етап включає демонстрацію відеоматеріалів (while viewing tasks). На цьому етапі учням пропонуються завдання, які можна виконати в ході слухання і перегляду відео. Одним з таких завдань є постановка мікротем промови, виписаних вчителем, в порядку їх згадування: «*Put these ideas in the order they appear in the video: idea1, idea2, Then compare your answers with the partner*». Для класів з нижчим рівнем володіння мовою це завдання можна організувати в іншій формі, а саме запропонувати частково заповнену схему (рис. 2.2):

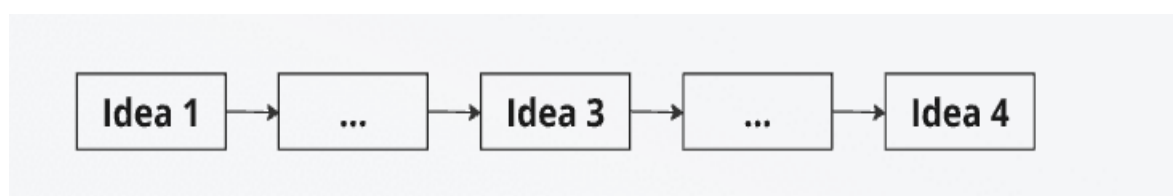

Рис. 2.2 Схема послідовності тем в тексті з прогалинами

Завдання такого типу спрямовані на те, щоб старшокласники зрозуміли структуру виступу та усвідомили, як відбувається перехід між темами,

забезпечуючи логічну послідовність і зв'язність промови. На даному етапі вчитель може дати дітям список слів-зв'язок (linking words), прагматичних маркерів, які показують відношення мовця до теми обговорення, поєднують ідеї і забезпечують зв'язність мовлення. Ці мовні засоби класифікують на слова-зв'язки переліку (*firstly, secondly, thirdly, lastly, first of all, finally, then*), підсумовування (*to sum everything up, to sum it all up, to sum up, all in all, to summarize, overall, in conclusion*), протиставлення (*however, on the other hand*), доповнення (*moreover, furthermore, also*), наведення прикладів (*for instance, for example*), причини та наслідків (*thus, therefore, consequently*). Щоб привернути увагу учнів на слова-зв'язки, використані в переглянутому TED-Talks, вчитель може запропонувати учням прослухати фрагменти промови, виділити їх та посортувати за категоріями. Учнім можна дати змогу заповнити пропуски в попередньо підготовлених реченнях виписаними словами-зв'язками:

Listen carefully to the TED-Talks and pay attention to the linking words used by the speaker and write them down. Afterward, complete the sentences below by filling in the appropriate linking words (e.g., however, therefore, in addition, as a result, for example): The speaker mentioned various techniques for improving productivity; _____, she emphasized the importance of setting clear goals.

Наступним завданням можна запропонувати учням зробити нотатки на теми, визначені вчителем. Учнім необхідно занотувати основні ідеї, які були озвучені спікером TED-Talks на ту чи іншу тему. Після перегляду, учні використовують свої нотатки щоб висловити власну точку зору в межах 4-5 речень: «*Take notes on the speaker's main ideas on the topics and share your own opinion on the topic in 4-5 sentences using the notes*».

3. На післядемонстраційному етапі (post-viewing activities) проходить перевірка результатів того, наскільки в учнів є розуміння змісту та особливостей кожного етапу промови та її цілому. Відбувається аналіз конкретних прикладів методів та прийомів публічного мовлення, використаних оратором.

Після перегляду учням можна запропонувати проаналізувати, як спікер привертає увагу та зацікавлює аудиторію (за допомогою постановки риторичних

чи проблемних запитань, використання цитати, розповіді з особистого життя). Також потрібно звернути увагу дітей, що вступ має містити дуже стислий анонс того, про що буде йти мова. Учням можна запропонувати знайти частину промови, що виконує цю функцію, і обговорити свої спостереження з однокласниками. [57, с.66]

Аргументи – важлива складова основної частини промови. Аргументація в загальному значенні — це процес обґрунтування людиною певного положення з метою переконання в його істинності, доцільності [37]. Для того, щоб переконати інших людей в своїй точці зору потрібно з ретельністю і скрупульозністю підготувати вагомі аргументи, які викликають довіру у слухачів. На попередньому етапі учні вже виділили основні теми, підняті спікером у виступі. Тепер вони можуть пошукати конкретні аргументи на користь кожної з них та оцінити рівень їх переконливості. Особливу увагу можна приділити тому, яким чином підкріплюються аргументи: фактами, прикладами чи статистичними даними.

What evidence (facts, examples, statistics) does the speaker provide to support arguments in their speech?

Маючи приклади ефективної аргументації, перед учнями можна поставити завдання аргументувати їхню власну точку зору на проблемне і комплексне питання підготовлене вчителем. Для цього існує метод під назвою «Чотири кути». Учням пропонується питання і його завдання – обрати одну з відповідей «Yes», «No», «I don't know», «I doubt it», після чого обов'язково надається аргументація відповіді.

Далі учням можна запропонувати вибрати довільну тему і підготувати кілька аргументів за зразком. Можливість вибору власної теми надасть додаткову мотивацію для учнів та надихатиме їх питаннями, в які їм буде цікаво заглибитися. Для підбору переконливих аргументів учням потрібно вдатися до детального аналізу різних джерел інформації, оцінюючи їй надійність та достовірність. На основі отриманої інформації, учні сформулюють свою думку щодо певного питання та шукатимуть докази на підтримку висловленої тези.

Пошук стимулюватиме старшокласників логічно структурувати думки, підкріпити аргументи достовірними фактами, цитатами та думками експертів або статистичною інформацією, діаграмами, тощо. Таке регулярне практикування аргументації допоможе учням почуватися впевненіше у висловленні власної думки та захисті своєї позиції:

Choose a topic you feel passionate about. Write a short paragraph presenting one argument that supports your point of view.

Більш складним завданням є написання есе, в якому учні повинні аргументувати точку зору, яка суперечить їхнім поглядам. Це навчить відстоювати різні думки та, в той же час, поважати різні погляди та підходи, які існують і в реальному житті, і до яких варто бути готовим. В той же час, вимушене заглиблення в тему з різних сторін сприяє більш повному її осмисленню. Прикладом такої теми може бути «*Should social media platforms be regulated by governments?*». Якщо учні вважають, що соціальні мережі мають бути регульованими, вони аргументовують свободу соціальних мереж від регулятивних мір та навпаки.

Ще однією вправою є «Руйнівники міфів». В цій вправі учням пропонується вибрати поширений міф або стереотип і провести розслідування, щоб перевірити його правдивість. Аналізуючи інформацію на тему, старшокласники виявляють різні упередження та маніпуляції і оцінюють достовірність джерел. В учнів формується розуміння того, наскільки важливим є критичне мислення для оцінки інформації з різних джерел і яку велику роль на нашу думку мають медіа та інші джерела інформації. До прикладу, учні можуть дослідити міф «*If you swallow a watermelon seed, it will sprout inside*» і переконатися що він не вірний.

При роботі над аргументацію вчитель може запропонувати за короткий час сформувані список аргументів «за» і «проти» заданої теми за допомогою «Мозкового штурму». Для більшої залученості пропонується об'єднати дітей у мікрогрупи, де вони, обговорюючи тему одне з одним, генеруватимуть аргументи.

Невербальна складова мовлення теж грає важливу роль в донесенні повідомлення, адже вона дозволяє підтримувати увагу слухачів, зробити мовлення більш експресивним, передати додаткову інформацію без залучення слів, зацікавити та вплинути на аудиторію. До невербальної складової входить жестикуляція, міміка, інтонація та тембр голосу, поза спікера, використання пауз та зорового контакту з слухачами.

TED-Talks є цінним джерелом, яке учні можуть проаналізувати, щоб розвинути свої навички невербальної комунікації. Під час перегляду промови учні можуть звернути увагу на різні аспекти невербальної комунікації та обговорити доцільність і ефективність їх використання. Учням необхідно практично спробувати жестикулювати, дивитися в очі публіці, контролювати емоції на обличчі, говорити чітко і т.д., щоб поступово занести ці навички до свого арсеналу. Для цього, вчителю необхідно наголосити на тому, що при виконанні будь-якого завдання на говоріння, учні мають пильнувати за використанням вищенаведених аспектів. Після кожного виступу, вчитель надає фідбек не лише про змістове наповнення, а й про використання інших компонентів мовлення. Учні можуть потренуватися виступати вдома перед дзеркалом, контролюючи свої дії та відзначаючи сильні та слабкі сторони. Учні можуть тренуватися вдома, імітуючи виступ перед дзеркалом, щоб слідкувати за своїми рухами, позою, та мімікою. Також доцільно записати своє мовлення на диктофон або відео для аналізу тембру голосу, швидкості мовлення, інтонації та пауз.

1. Stand in front of a mirror and practice your speech. 2. Use eye contact, hand gestures, and facial expressions while you speak. 3. Use your phone or a device to record your practice. 4. Watch the video to see how you can improve.

Корисними також можна вважати такі вправи як читання скоромок, тренування діфрагми, дихальні вправи, «гуління» на низьких нотах, чергування швидкого і повільного темпу мовлення.

Важливо, щоб учні були зацікавлені в темі своєї першої промови, тому доцільно не обмежувати їх певним переліком тем, а дозволити обрати

самостійно. Це стимулюватиме активну підготовку та дослідницьку діяльність і викличе в них бажання переконати аудиторію, оскільки тема буде їм близькою. Для полегшення вибору теми старшокласникам можна запропонувати наступний метод: порадити підібрати по 5 чи 6 слів до таких категорій як «People», «Places», «Things», «Events», «Processes», «Concepts», «Natural phenomena», «Problems» та «Plans». Виконання цього завдання з високою ймовірністю допоможе здобувачам освіти знайти відповідну тему для підготовки промови [57, с.78].

Після вибору теми, учням важливо надати чіткі інструкції та критерії оцінювання їхніх промов. Їм слід подумати про структуру свого виступу, аргументи, використання слів-зв'язок, контроль швидкості мовлення, інтонації та інші важливі компоненти. Учитель може організувати репетиції, на яких діти презентуватимуть своє напрацювання перед частиною класу. Це уможливить отримання зворотнього зв'язку перед виступом і дозволить внести необхідні корективи. Кінцевим етапом є презентація виступу перед всім класом. Вчитель може нагадати, що головною метою цього завдання є не тільки демонстрація ораторських здібностей, але й розвиток упевненості у собі та вміння переконувати аудиторію. Після виступу учні обговорюють свої враження від роботи над промовою, обмінюються досвідом і отримують рекомендації для подальшого вдосконалення.

Дану методику можна проводити на окремому уроці як урок розвитку мовлення учнів, або адаптувати як частину уроку на етапі представлення нового матеріалу як роботу з відео. Основним завданням вчителя в такому випадку є підбір відео до теми уроку. Наприклад, якщо учні вивчають тему «Society», доцільно підібрати відео, яке розкриває соціальне явище чи проблему.

У випадку використання методик як елемента уроку, неможливо провести роботу з усім відео через обмеження часу, потрібно вибрати лише його частину. Таким чином, можна показати як спікер підготував вступну частину, яким чином підготовлені аргументи або яку форму має заключна частина і тренувати ці окремі аспекти.

2.2. Критерії оцінювання публічного мовлення старшокласників

Для того, щоб оцінити рівень майстерності публічного мовлення учнів, потрібно мати чіткі та зрозумілі критерії. Більшість методистів при оцінці рівня володіння промовами іноземною мовою розрізняють якісні та кількісні показники. До показників якості відносяться:

- структурна організація, що відповідає жанру виступу – організація мовлення учня відповідає обраному жанру подачі інформації, тобто в промові присутні всі структурні елементи даного жанру мовлення.
- ступінь відповідності заданому предметному змісту – реалізація комунікативного наміру;
- завершеність і зв'язність – смислова і логічна зв'язність висловлювання;
- повне розкриття теми – всебічне висвітлення головного і другорядного у викладі;
- правильність мовлення – лексико-граматична правильність і доречність використаних мовних засобів і досягнутих текстових особливостей.
- здатність навести аргументи з різноманітних джерел [6, с.14].

До кількісних показників відносять:

- темп говоріння;
- швидкість;
- обсяг мовлення – узгодженість обсягу мовлення учня з мінімальним для даного жанру обсягом мовлення. До наведених критеріїв відносять також насиченість мовлення (використання різноманітних мовних засобів) і адекватність відбору мовних одиниць відповідно до жанру висловлювання.

Іноземні дослідники виділяють інформативність промов та їх фонетичну правильність, тобто наскільки мовлення учня є наближеним до мовлення носія іноземної мови [43, с.57].

Після аналізу джерел з іноземних мов, а саме критеріїв оцінювання, які використовуються в стандартизованих тестах Cambridge FCE, Cambridge IELTS і TOEIC, було визначено що оцінка базується на аналізі наступних модулів:

- правильність мовлення (інтонація, вимова, словниковий запас, граматики);
- повнота подання інформації;
- відповідність висловлювання заданій темі;
- швидкість говоріння;
- володіння базовим словниковим запасом і граматиною;
- уміння взаємодіяти з аудиторією.

Базуючись на європейських рекомендаціях щодо мовної освіти (наукові праці О. Шевченко [40] та О. П. Дацків [12]), наукового письма та наведених вище критеріїв, ми запропонували сім основних критеріїв оцінювання, кожен з яких має максимальну оцінку 4 бали. Четверна шкала дозволяє учням та вчителям легко інтерпретувати результати, оскільки кожен бал чітко визначає рівень досягнень. Максимальна оцінка, яку може отримати учень – 28 балів.

Наведемо критерії оцінювання публічного англійського мовлення учнів у таблиці 2.1. Ці критерії забезпечують комплексний підхід до оцінювання, оскільки враховують як мовленнєві навички, так і структуру, зміст і емоційну складову виступу. Кожен критерій чітко визначає, які саме аспекти мовлення оцінюються, що дозволяє учням зрозуміти, на що звертати увагу під час підготовки своїх виступів.

Таблиця 2.1.

Критерії оцінювання публічного англійського мовлення учнів

Критерії	Обґрунтування	Бали
1. Відповідність змісту тематиці мовлення	Зміст висловлювання повністю відповідає темі. Учень демонструє глибоке розуміння і логічно пов'язує всі ідеї.	4
	Зміст висловлювання в основному відповідає темі, але є неточності або нечіткість у висвітленні окремих аспектів.	3
	Зміст висловлювання частково відповідає темі, однак значна частина інформації не пов'язана із заявленою темою або відсутній чіткий зв'язок між ідеями.	2

	Зміст висловлювання майже чи зовсім не відповідає темі, основна ідея відсутня, а текст виглядає хаотичним.	1
2. Повнота викладу	Комплексно висвітлюються основні теми та висловлюється власна думка з теми, обґрунтовується сказане. Завжди наводяться відповідні приклади.	4
	Присутнє оперування як головною, так і другорядною інформацією що стосується теми. Приведення відповідних прикладів, власних думок та аргументів, хоча можливі незначні упуцнення.	3
	Не завжди вдале використання головної інформації. Наведення доречних прикладів у більшості випадків. Висловлювання власної думки та наведення часткових аргументів.	2
	Приклади, які не завжди стосуються теми. Висловлюється думка без аргументів. Вміння використовувати лише загальну інформацію.	1
3. Цілісність/ зв'язність	Структура мовлення чітка, думки завершені, логічно пов'язані між собою, без розривів. Кожне наступне речення продовжує ідею і тему висловлювання. Використовується широкий спектр засобів міжмовного зв'язку.	4
	Використовується достатня кількість міжфразових способів спілкування. Думки пов'язані між собою, переходи між ними закономірні.	3
	Існують помітні «розриви» у логіці висловлення. Речення не завжди плавно продовжують попередню ідею. Використання засобів зв'язності обмежене та одноманітне.	2
	Мовлення частково структуроване, але переважно складається з незавершених думок. Речення погано зв'язані між собою, засоби зв'язності майже не використовуються.	1
4. Мовленнєва коректність (фонетична, лексична, граматична, інтонаційна)	Лексичні одиниці й граматичні конструкції вживаються доречно і правильно. Інтонація відповідає типу речення. Правильна вимова звуків, приголосних, наголошення слів.	4
	Лексичні одиниці й граматичні конструкції здебільшого використовуються правильно. Інтонація іноді збивається, але не впливає на загальне сприйняття. Вимова залишається	3

	зрозумілою, з рідкісними помилками у наголосах або звуках.	
	Використання лексичних одиниць і граматичних структур часто недоцільне і помилкове. Не завжди правильна інтонація речень, неправильний наголос, часті обмовки знижують якість висловлювання.	2
	Не збережено граматичної та лексичної правильності вживання лексичних одиниць і граматичних структур. Некоректне вживання найбільш уживаних фраз і моделей. Відсутня вірна інтонація, вимова та наголоси неправильні, що ускладнює розуміння висловлювання.	1
5. Насиченість мовлення	Використовується широкий набір вербальних засобів і наявний обширний словниковий запас.	4
	Використання достатньої кількості мовленнєвих засобів і граматичних конструкцій. Вживання складнопідрядних і, переважно, складносурядних речень. Володіння достатнім словниковим запасом, щоб висловити власну думку на задану тему.	3
	Використання достатньої кількості словесних прийомів і використання простих граматичних структур. Невелика кількість складнопідрядних речень. Недостатній словниковий запас по темі.	2
	Труднощі у висловлюванні через недостатній словниковий запас по темі. Використовуються лише прості (іноді складні) розповідні речення, широко вживані лексичні одиниці та прості граматичні конструкції.	1
6. Темп/швидкість мовлення	Мовлення чітке, зі стабільною швидкістю. Паузи присутні лише для логічного планування, вони не заважають сприйняттю висловлювання	4
	Невимушеність та швидкість незначно знижені за рахунок лінгвістичних проблем, таких як підбір слів чи формулювань.	3
	Темп та мовленнєва швидкість значно знижені. Часті паузи, іноді в середині речення, порушують логіку і цілісність висловлювання.	2
	Наявне вагання при висловлюванні та велика кількість пауз. Мовлення повільне.	1
7. Обсяг говоріння	17-20 повних речень	4
	14-16 повних речень	3
	11-13 повних речень	2

	1-10 повних речень	1
--	--------------------	---

Згідно з критеріями оцінювання, учні, які отримали 21-28 балів, мають високий рівень розвитку публічного англійського мовлення. Учні, які отримали 20-14 балів, мають середній рівень розвитку публічного англійського мовлення. Учні, які отримали 13 і менше балів, мають низький рівень розвитку публічного англійського мовлення.

Очікуємо, що після впровадження методики використання TED-Talks для навчання в учнів покращаться результати від низьких балів визначених у критеріях до середніх, і частина учнів що має середні результати зможе покращити їх до високих. Аналіз впровадження методики узагальнено в розділі 3.

2.3 Особливості та труднощі навчання за методикою

Використання відео TED-Talks в освітніх цілях гарантує доповнення словникового запасу лексику високого рівня, а саме науковими термінами, ідіомами, регулярними виразами, які також важливі в ділових стосунках. Завдяки автоматичним субтитрам користувачі YouTube можуть перевіряти незнайомі слова і вивчати їх. Перераховані вище переваги значно спрощують процес вивчення іноземної мови, оскільки, по-перше, будь-який користувач може використовувати автоматичні субтитри, а по-друге, вони допомагають покращити комунікативні навички та навички аудіювання.

Аудіо найвищої якості для TED-Talks зменшує кількість неточностей автоматичних субтитрів. Однак варто зазначити, що можливості сучасних технологій машинного відтворення субтитрів обмежені, і навіть добре відпрацьована система зйомки промов TED-Talks не може гарантувати 100% точності автоматичних субтитрів. Специфічна термінологія, технічна лексика та спеціальні назви характерні для більшості відео виступів TED, і часто таку лексику важко правильно зрозуміти технологією в текстовому режимі. Спікери дуже часто розмовляють англійською як другою мовою, а тому, наявність

акценту чи інших характеристик вимови може провокувати появу помилок в автоматичних субтитрах [63, с.99].

TED-Talks може збагатити процес вивчення іноземної мови новим контентом, але щоб реалізувати весь потенціал цих відео, вчителі повинні ретельно підготуватися до створення навчальних завдань і вибору слів, виразів і термінології. Якісно розроблені завдання та чітко сформульовані інструкції до завдань забезпечують ефективне опрацювання відеоматеріалу під час аудиторної та самостійної роботи. Це особливо важливо в умовах віддаленого навчання або коли студенти не мають технічних навичок для проходження онлайн-уроків. Не менш важливу роль відіграє вибір самої промови. Вона повинна відповідати певним критеріям, серед яких можна виділити інформативність, актуальність теми, відповідність вибраної теми навчальному контексту та особливості вимови доповідача [58, с. 48]. Ігнорування цих стандартів може мати негативні наслідки та не принести бажаних результатів.

Окрім багатьох переваг використання TED-Talks, у процесі сприйняття такого матеріалу виникають деякі труднощі. Серед основних труднощів можна виділити: адаптація контенту (вибір відео, що відповідає рівню мовлення учнів, може бути складним, оскільки TED-Talks часто містить складну лексику та ідеї), учнівська участь (учні можуть відчувати страх або невпевненість під час публічного виступу, що вимагає додаткової мотивації та підтримки) часові обмеження (витрати час на обговорення відео та підготовку до виступів можуть бути значними).

Існують різні фактори, які впливають на складність розуміння учнем відео: жанр, тематична спрямованість і попередні знання учня щодо представленої теми, швидкість мовлення та чіткість вимови, тривалість відео тощо. Хоча підготовка до реальних сценаріїв спілкування вимагає введення різних англійських акцентів у вправи, необхідно контролювати складність і нерівномірність акцентів мовців, щоб уникнути розчарування в учнів. Також важливо не перевантажувати учнів тривалістю відео. Якою б цікавою не була промова, утримати увагу старшокласника довше 10-12 хвилин складно.

Проблемою також є те, що значна частина людей страждає на глософобію, страх публічного виступу. Учні можуть хвилюватися через можливість сказати щось невірне чи забути частину тексту. Ці страхи можуть суттєво зменшити впевненість та вплинути на якість виступу безпосередньо. На підготовчих етапах глософобія може демотивувати учнів до виступу повністю. У таких випадках переконати їх долучитися до подібних заходів стає складним завданням.

Страх публічних виступів може також посилюватися через брак досвіду чи практики, особливо в учнів, які бояться оцінювання чи критики. Більше того, не впевненість у власній артикуляції, акценті чи навіть у володінні мовою стає обтяжливим фактором. Це призводить до того, що учні уникають участі в презентаціях, навіть якщо вони добре підготували матеріал. Щоб вирішити цю проблему, необхідно підтримувати позитивну атмосферу в класі, використовувати ігрові ситуації для відпрацювання мовленнєвих навичок і пропонувати мовленнєві тренінги часто, але в менш формальній манері.

Варто враховувати також те, що не в усіх регіонах діти мають доступ до стабільного інтернет-покриття або достатньої кількості гаджетів, що може значно ускладнити використання платформи в навчальному процесі. Це питання особливо актуальне для шкіл в сільській місцевості. В таких випадках, вчителю потрібно адаптуватися до ситуації заздалегідь завантажуючи відео на доступні пристрої або проводячи спільні перегляди на одному пристрої, наприклад на екрані плазми або за допомогою проектора.

Ще одним аспектом є те, що попри дозвіл переглядати відео платформи TED-Talks у вільному доступі, потрібно наголосити і дотримуватися авторських прав. Важливо відразу формувати в учнів відповідальну культуру споживання чужого контенту, поважати право людини на інтелектуальну власність і розумно використовувати матеріали в мережі Інтернет. В такому випадку, учні сформують важливі в 21-му столітті навички академічної доброчесності, які знадобляться їм в подальшому навчанні.

Висновки до розділу 2

Методика використання платформи TED-Talks у загальноосвітній школі є комплексним способом удосконалення навичок публічного мовлення для учнів старших класів. Ця методика реалізована шляхом ретельного відбору аудіовізуальних матеріалів відповідно до безпосередніх академічних або особистих інтересів учнів випускних класів з урахуванням різного рівня володіння мовою та лексико-граматичного діапазону. Особливу увагу приділено структурі виступів, які полегшують розуміння учнями трьох основних частин ефективної промови: вступу, основної частини та висновку. Методику можна застосовувати на окремому етапі уроку, або виділити цілий урок на тренування навичок публічного мовлення.

Важливим етапом є робота з відеоматеріалами, яка включає три основні етапи: підготовчий, демонстраційний та післядемонстраційний. На етапі підготовки викладач заохочує студентів до інтерактивного прогнозування змісту виступу за допомогою таких методів, як мозковий штурм та аналіз заголовків. На етапі демонстрації студенти залучаються до розуміння структурної організації промови, виконуючи вправи на послідовність ідей, визначення мовних маркерів та занотовування важливих моментів. Етап після демонстрації фокусується на оцінці переконуючих і пояснювальних технік, а також невербальної комунікації, які є важливими для створення власних промов.

Базуючись на європейських рекомендаціях щодо мовної освіти, наукового письма та наведених вище критеріїв, ми запропонували сім основних критеріїв оцінювання, кожен з яких має максимальну оцінку 4 бали. Максимальна оцінка, яку може отримати учень – 28 балів.

Відповідно критеріїв оцінювання, учні, які отримали 21-28 балів, мають високий рівень розвитку публічного англійського мовлення. Учні, які отримали 20-14 балів, мають середній рівень розвитку публічного англійського мовлення. Учні, які отримали 13 і менше балів, мають низький рівень розвитку публічного англійського мовлення.

Незважаючи на численні переваги, використання TED-Talks в освітніх цілях має й певні недоліки. Основними перешкодами є адаптація матеріалів до віку старшокласників, складність лексики, що використовується, діапазон акцентів та швидкість виступу спікерів. Занадто довгі відеоматеріали або відео, в яких виступають спікери з різним рівнем майстерності, також можуть зашкодити ефективному навчанню.

Окрім цього, страх публічних виступів, відомий як глософобія, є поширеною проблемою для учнів, які не впевнені у своїх здібностях або бояться зробити помилки. Це створює додаткові вимоги до викладача з точки зору мотивації, заохочення та підтримання безпечного середовища для практики виступів перед аудиторією.

РОЗДІЛ 3. ВПРОВАДЖЕННЯ РОЗРОБЛЕНОЇ МЕТОДИКИ ТА АНАЛІЗ ОТРИМАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

3.1 Організація та проведення експерименту

Нами було проведено вертикальний відкритий експеримент, оскільки здійснювалося порівняння навичок публічного мовлення учнів до і після проведення експериментального навчання з можливістю змін в ході експерименту (наприклад, учні могли вибрати будь-яку тему для написання промови). Цей експеримент передбачав вдосконалення навичок публічного мовлення старшокласників за повного усвідомлення учнями мети завдань, що забезпечило формування комфортних умов для навчання та об'єктивного аналізу одержаних показників. Гіпотеза експерименту полягає в тому, що впровадження методики, заснованої на використанні платформи TED-Talks на уроках, сприятиме активному розвитку навичок публічного мовлення англійською мовою у старшокласників. Метою експерименту було визначити початковий рівень ораторського мистецтва у старшокласників та оцінити ефект від запропованої нами методики. Для виконання цієї мети були поставлені такі завдання як: проаналізувати вихідний рівень мовлення, застосувати методику та оцінити результати проведеного експерименту.

Це дослідження складалося з кількох етапів. На першому етапі був проведений зріз початкового рівня майстерності публічного виступу. Передбачалася підготовка учнями виступів на запропоновані теми, що дозволило сформулювати переваги та недоліки кожного виступу за заздалегідь сформованими критеріями. На другому етапі учням запропонували різні завдання методики, метою яких було покращення різних аспектів публічного мовлення. На третьому етапі учні готували виступ на вибрану ними тему з врахуванням всіх рекомендацій, на основі чого відбувся аналіз отриманого результату за визначеними критеріями та порівняння з попереднім результатом.

Дослідно-експериментальна робота здійснювалась на базі Луцького ліцею №25. В експерименті брали участь 15 учнів 10 класу. Дослідження здійснювалось на уроках англійської мови протягом 4 тижнів. Методика застосовувалася як на окремих етапах уроку, так і під неї були відведені заняття (наприклад, завдання на якому учні презентували свої публічні виступи).

Очікувалося, що учні мали попередній досвід використання публічного мовлення на різних уроках шкільного курсу навчання, зокрема на уроках англійської мови. Переказ тексту, підготовка усного мовлення на задану тему, проєктна робота і презентування своїх досліджень входить до числа популярних завдань запропонованих учням в ході освітнього процесу. Окрім цього, старшокласників часто залучають до позакласного життя освітніх закладів і громади, вони часто беруть участь у різних подіях, святах, заходах на яким їм потрібно застосувати свої навички публічного мовлення. В окремих школах здійснюють індивідуалізацію навчання з фокусом саме на тренуванні ораторських здібностей учнів.

У ході нашого дослідження важливо враховувати також індивідуальні мовні навички старшокласників, адже учням з вищим рівнем англійської легше сформулювати виступ та презентувати його. Такі учні стикаються з меншою кількістю обмежень і вони можуть відносно вільно висловлювати свої думки, використовувати складніші граматичні конструкції. Відповідно, вчителю потрібно звернути увагу на основні особливості мовної підготовки учнів і надати відповідну підтримку.

Для того, щоб отримати дані про рівень розвитку публічного англійського мовлення на першому етапі ми запропонували старшокласникам підготувати публічний виступ на одну з тем. Такий виступ мав супроводжуватись презентацією.

Серед запропонованих тем були наступні:

- *«The use of digital technologies in the learning process».*
- *«Gadgets in the educational process».*
- *«TED-Talks platform as a source of information».*

- «*Critical thinking: overrated or crucial skill in the selection of information*».

Серед тем п'ятеро учнів для публічного виступу обрали «*Gadgets in the educational process*», двоє учнів надало перевагу темі «*The use of digital technologies in the learning process*», трьох учнів зацікавила тема «*TED-Talks platform as a source of information*», п'ять учнів розповідало про «*Critical thinking: overrated or crucial skill in the selection of information*».

Наведемо декілька публічних виступів учнів. Наприклад, учень який показав високий рівень підготував виступ на тему «*TED-Talks platform as a source of information*» (Додаток А).

Виступи учнів які виконали завдання на високому рівні відзначались тим, що в них інформацію наведено структуровано, однак попри всі спроби учнів, тексту не вистачає зв'язності. Тези аргументуються за допомогою власних прикладів з життя, що є гарною спробою переконати слухачів в правдивості висловлених тез. Використано складнішу лексику, наприклад «*inspiring*», «*pronunciation*», «*overcome*», «*achieve*», «*variety*», «*efficient*». Учні використовують складнішу граматику, таку як складнопідрядні та складносурядні речення, умовні конструкції («*whether you are...*»).

Учень який показав середній рівень підготував такий виступ на тему «*Gadgets in the educational process*»:

Gadgets like smartphones, tablets, and laptops are everywhere now. They are useful not only for entertainment but also for studying. Students and teachers use them a lot.

Gadgets help us learn better. For example, we can find information on the Internet very quickly. There are also many apps and programs that make studying easier.

Also, gadgets are comfortable and save time. Instead of carrying a lot of books, we can just download e-books or PDFs. Teachers can send homework or lessons online, and we don't have to write everything down.

But gadgets also have some disadvantages. For example, students can get distracted easily. That's why it is important to have rules for using gadgets in class.

One more problem is that gadgets can be bad for our health if we use them too much. Looking at screens for a long time can hurt our eyes or make us feel tired. So, we need to take breaks and not use gadgets all the time.

So, gadgets are very useful in education. They make learning easier, faster, and more interesting. But we should also use them carefully and not forget about real books and face-to-face communication.

Учні, які показали середній рівень, підготували менш обширні виступи. В основному учні використовували прості, базові слова, такі як «gadgets», «useful», «play games», «help» і прості граматичні конструкції (Present Simple and Present Continuous, зрідка модальні дієслова такі як «can» та «should»). Структура промови присутня, адже є поділ на вступ, переваги і недоліки, висновки, але поєднання цих частин або відсутнє, або дуже просте (сполучники «but», «so»). Ідея того, що користь технологій допомагає в навчанні повторюється двічі. Промові не вистачає аргументації, переконливої інформації, всі тези подано в загальному вигляді.

Учень, який показав низький рівень підготував такий виступ на тему «Critical thinking: overrated or crucial skill in the selection of information»:

I want to talk about critical thinking. Critical thinking is when we think carefully about information to see if it is true or not. Some people say it is not important, but I think it is very helpful.

There is a lot of information in the Internet. Some of it is true, but some of it not. Critical thinking helps us know what is true. For example, sometimes we see news about a new diet, and it says you can lose a lot of weight in one week. But we need to check if it is really true.

Thinking critically does not always easy. It takes time. People like get fast answers, but it is better to take time to check information.

Critical thinking also helps us make good choices. It is better to think first before believing everything we see or hear.

So, I think critical thinking is very important. It help us find the truth and make good decisions.

Учні, в яких було виявлено низький рівень, у своїх виступах подали інформацію не структуровано, адже спочатку йшлося про переваги, потім мова пішла про труднощі, а тоді спікер знову підняв тему переваг критичного мислення. Крім цього, при виступі допускались численні помилки, такі як «*some of it not*», «*in the Internet*», «*Thinking critically **does** not always easy*», «*It **help** us*». Структура речень проста, тема розкрита поверхнево, адже промова є короткою.

За результатами запропонованого нами завдання та виконання його учнями були сформовані вихідні рівні розвитку публічного англійського мовлення у старшокласників. При визначенні цих рівнів ми користувались попередньо визначеними критеріями оцінювання, що були наведені у табл. 2.1. Отже, результати дослідження вихідного рівень розвитку публічного англійського мовлення у старшокласників наведені у табл. 3.1.

Таблиця 3.1.

Результати дослідження вихідного рівня розвитку публічного
англійського мовлення у старшокласників

Рівень	Абсолютне число	Значення (у %)
високий	4	27
середній	8	53
низький	3	20

Отже, згідно результатів високий рівень наявний у 4 учнів, середній у 8 учнів, низький у 3 досліджуваних. Відобразимо графічно отримані результати (рис. 3.1.)

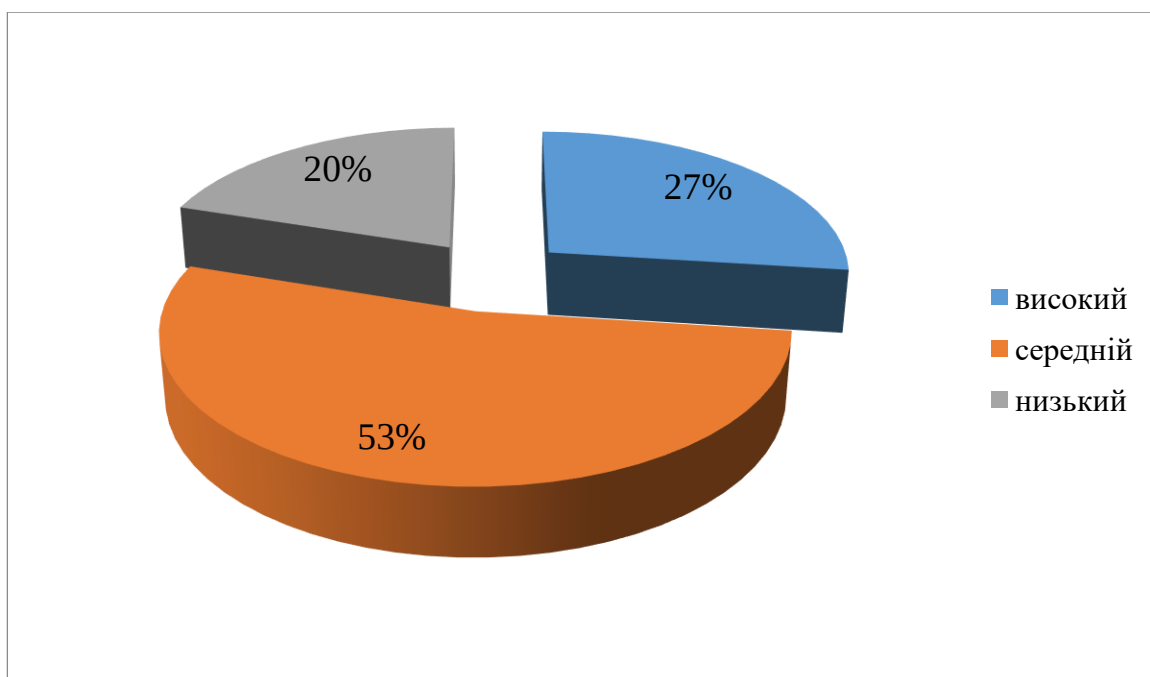

Рис. 3.1. Результати дослідження вихідного рівня розвитку публічного англійського мовлення у старшокласників

Рівень публічного мовлення 20% школярів нами оцінений як низький. При прослуховуванні цих виступів характерним є те, що структура висловлювання не послідовна і хаотична. У цих виступах використовується загальна інформація, а аргументація є не чіткою. Не завжди доцільне використання лексичних одиниць, присутні помилки у використанні граматичних структур, більшість з яких є простими. Темп та мовленнєва швидкість повільні, низька залученість невербальних засобів комунікації.

Переважна більшість учнів – 53% виконали завдання на середньому рівні. Висловлювання цих учнів відповідає темі, але не позбавлене неточностей. Мовлення будується з використанням достатньої кількості міжфразових способів спілкування. Спостерігається розумне й правильне вживання лексичних одиниць, граматичних конструкцій, набору загальновживаних словосполучень і моделей. Невимушеність мовлення та його швидкість незначно знижені за рахунок відсутності попереднього тренування та знання методик артикуляції мовленнєвого апарату.

Високий рівень виконання завдань мають 27% досліджуваних учнів. Зміст висловлювання цих учнів відповідає темі. У змісті повністю розкрито предмет висловлювання. Структура мовлення чітка, думки завершені, між думками відсутні «прогалини». Учні аргументують висловлені тези, найчастіше за допомогою наведення особистих прикладів. Учнями використовується широкий набір вербальних засобів і наявний достатній словниковий запас, щоб висловлюватися на певну тему. В учнів присутня здатність говорити чітко та з середньою швидкістю, навіть якщо паузи для граматичного планування та виправлення словникового запасу занадто очевидні.

На другому етапі було проведено запропоновану методику з використанням TED-Talks. Мета другого етапу – проведення занять з використанням TED-Talks для покращення вихідного рівня розвитку публічного англійського мовлення у старшокласників.

Для заняття використовувався виступ «*Julian Treasure: How to speak so that people want to listen*» (додаток Б). Ця промова зосереджується на тому, як покращити якість мовлення для досягнення впливу та змін у світі. Спікер розглядає «сім смертних гріхів» спілкування, які слід уникати, такі як плітки, судження, негативізм, скарги, виправдання, перебільшення і догматизм, а також пропонує «чотири основи» ефективного мовлення: чесність, автентичність, цілісність і любов. Окрім цього, обговорюється важливість вокальних технік — таких як тембр, інтонація, темп і гучність — для покращення передачі повідомлення. Для заняття була використана частина в якій спікер розповідає про те, на чому має базуватися ефективне мовлення.

Завдання 1. Учням ставились наступні запитання:

- 1) *Based on the title «Julian Treasure: How to speak so that people want to listen», what can you predict about the content of the speech?*
- 2) *What is the central theme of this speech?*
- 3) *What vocabulary can be associated with this topic?*

Учні дали наступні відповіді:

1) «*I think the speech will explain how to make your speech interesting and engaging for others*».

2) «*The main idea is how to speak effectively so that people want to listen to you*».

3) «*Words like 'listening,' 'communication,' 'voice,' and 'engagement' come to mind*».

Старшокласники змогли точно передбачити основну спрямованість промови з її назви. Вони знали, що промова стосуватиметься не лише процесу виголошення, але й сприйняття та впливу на аудиторію.

Завдання 2. Далі учні виконували наступні завдання: пропонувалось подивитись ще раз на тему та на дошці по черзі написати асоціації. Закінчивши, учні обговорювали з однокласниками, як подані слова та фрази стосуються теми.

Серед асоціацій які зазначили учні: *gossips, listening, attentive partner, negativity, speaking, responsibility, friendship, society, communication, understanding, openness*.

Це завдання сприяло глибшому розумінню теми виступу, а також розвитку критичного мислення. Терміни «*gossips*» і «*negativity*» контрастували з позитивними поняттями «*communication*», «*understanding*» та «*respect*», що показало, як негативні аспекти мовлення можуть перешкоджати ефективному спілкуванню.

Завдання 3. Учні отримали завдання подумати про те, яке, на їхню думку, повинне бути мовлення людини і описати його за допомогою прикметників. Учні висловилися, що на їх думку мовлення має бути: *clear, confident, logical, natutal, energetic, respectful, inspiring, engaging*.

Завдання 4. У цьому завданні фокус зміщується на засвоєнні нової лексики, яку учні зустрінуть, переглядаючи відео. Вчитель демонструє глосарій термінів (*sin* – гріх, *honesty* – чесність, *authenticity* – автентичність, *integrity* – чесність, порядність, *trust* – довіра, *to hail* – вітати, виявляти захоплення і т.д.). Учні переглядають відео і чують вже знайомі їм слова в контексті теми. Після перегляду, учням було запропоновано спробувати відтворити речення з новими

словами максимально наближеному до оригіналу вигляді. Після цього, учні склали свої власні речення з новими словами: *He is always authentic in his actions and words; I trust honest and decent people whom I can ask for help in a difficult moment etc.*

Завдання 5. Після перегляду фрагменту учням було запропоновано записати основні мікротеми, згадані в цій частині промови. Завдяки чіткій структуризації, учні змогли визначити, як спікер крок за кроком будує свою ідею:

1. *Introducing the concept of «HAIL».*
2. *H for «honesty».*
3. *A for «authenticity».*
4. *I for «integrity».*
5. *L for «love».*

Завдання 6. Маючи чітко розподілені мікротеми уривку, учням пропонується звернути увагу на використання слів-зв'язків. Вони записують їх і пояснюють, яку функцію виконує кожне з них (узагальнення, наведення прикладу, причинно-наслідкові зв'язки). Потім їм пропонується заповнити пропуски в реченнях використовуючи відповідні слова-зв'язки, наприклад:

The speaker explained the importance of honesty; _____, he highlighted how love enhances communication. (therefore)

Завдання 7. У наступній вправі вчитель звернув увагу учнів на аргументацію спікера в промові. Головною тезою цього уривку є *«I'd like to suggest that there are four really powerful cornerstones, foundations, that we can stand on if we want our speech to be powerful and to make change in the world»*. Для підкріплення цієї ідеї спікер пропонує аббревіатуру HAIL, кожна з літер якої означає одну з основ успішного мовлення з коментарями щодо кожної з них. Учні отримали завдання за даним прикладом розвинути свою аргументацію позитивного впливу названих концептів на публічне мовлення. Наприклад, про чесність учні зазначили наступне: *«When a speaker is honest, the audience feels sympathy for the speaker and believes him or her. This effect can be achieved by telling*

a personal story from your past». Учень аргументує чому, на його думку, чесність важлива і наводить приклад реалізації цієї чесності.

Завдання 8. Для навчання невербального компонента учням було запропоновано подивитися наступну частину відео, в якій спікер демонструє вправи, які обов'язково потрібно виконувати перед будь-яким публічним виступом. Ці вправи спрямовані на розвиток артикуляційного апарату, покращення звуковимови, чіткості та ритмічності мовлення. Під час перегляду відеофрагмента учні активно повторювали запропоновані вправи під керівництвом оратора. Серед них було виділені такі ключові техніки: дихальна вправа на регуляцію дихання, що включала глибокий вдих і видих з піднятими догори руками; розминка для губ шляхом повторення звуків «ba» та «brrr»; розминка язика шляхом повторення звуків «la» та «rrrrrr»; вправа «Сирена», в якій мовцю необхідно поступово змінювати висоту звуку від високого «we» до низького «aw».

Наведені вище вправи вчитель імплементує в уроці. Цей процес можна відобразити за допомогою конспекту одного з таких уроків. Як вже було згадано, вчитель може виділити цілий урок під роботу за даною методикою, або лише частину. Пропонуємо зразок такого фрагменту використання методики на таких етапах уроку як Presentation, Guided practice, Practice in action:

Main Part	
Presentation 1 (We activate vocabulary skills and oral communication)	Pre-watching activity. Read the title «<i>Julian Treasure: How to speak so that people want to listen</i>». What is this video about, in your opinion? What is the central theme of this speech? What vocabulary can be associated with this topic?

	Let's create an associative bush for the word «<i>Communication</i>». What do you think speech should be like? Name the adjectives in a chain one by one. Take a look at the list of words you'll see in the video. <i>sin</i> – гріх, <i>honesty</i> – чесність, <i>authenticity</i> – автентичність, <i>integrity</i> – чесність, порядність, <i>trust</i> – довіра, <i>to hail</i> – вітати, виявляти захоплення... While-watching activity Pay attention to the context in which the words are used in the video. Does the translation match the contextual meaning? Make your own sentences with them.
--	---

В даному уривку робота акцентується на підготовці учнів до перегляду відео (pre-watching activity). Підготовчі завдання допомагають активізувати знання учнів, підвести їх до теми та опрацювати активну лексику, яка буде використана під час перегляду. Перед учнями ставиться завдання, яке вони мають виконати під час перегляду відео, для того, щоб сфокусувати їх увагу на змісті промови.

Guided practice 1 (We activate vocabulary and writing skills)	Watch the video again. Write down the micro themes in the order they appear. After-watching activity
--	---

	Using the text of the speech, find all the linking words used by the speaker. Categorize them (addition, contrast, giving examples, cause/reason, effect/result). Fill in the gaps in the sentences with appropriate linking word.
--	---

Цей етап наповнений вправами, які глибше занурюють учнів у зміст відео. Метою даного етапу є показати учням структуру промови, зв'язок та переходи між мікротемами та окремими ідеями спікера. Учні поглиблюють своє розуміння дискурсивних маркерів (слів-зв'язок).

Practice in action 1 (We activate vocabulary skills and oral interactions)	Look at the statement from the speech: <i>«I'd like to suggest that there are four really powerful cornerstones, foundations, that we can stand on if we want our speech to be powerful and to make change in the world»</i>. Explain how this statement was argued. Explain why you think honesty is important and give an example of how to implement this honesty. Watch the next part of the video and follow the speaker's instructions to improve your non-verbal skills.
---	--

Особливої уваги заслуговує практикування невербальних засобів комунікації на уроках англійської, адже під це завдання можна виділити етап мовної розминки (warm-up) і кожного разу готувати вправи спрямовані на тренування мовленнєвого апарату (скоромовки, дихальні вправи). Такий підхід до формування правильного дихання допоможе учням навчитися контролювати темп мовлення, а читання скоромок відочить чіткість вимови та артикуляцію звуків.

З іншого боку, увага приділяється і тренуванню міміки та жестів. Під час опрацювання такої теми як «Emotions» існує можливість виконати завдання на показ емоцій за допомогою міміки. Учні можуть спробувати показати історію або поспілкуватися без слів, щоб донести інформацію лише за допомогою засобів невербальної комунікації. Такі вправи слугують не лише як засіб навчити старшокласників доповнювати свої промови невербально, але й зроблять уроки цікавішими та більш різноманітними.

На етапі практики головним завданням є розвинути навички аргументації учнів, що є ключом для будування переконливого та структурованого висловлювання. Учні мають чіткий зразок розробки такої аргументації, яким вони можуть послуговуватися в своїх промовах. В свою чергу, практика з невербальними аспектами підсилює здатність учнів ефективно доносити свої думки, доповнюючи невербальну комунікацію.

На наступному, заключному етапі експерименту учням пропонується ознайомитись з промовами та на їх прикладі розробити свою промову на тему за власним вибором. Це завдання має на меті не лише надихнути учнів, а й допомогти їм зрозуміти, як реалізовані всі ті засоби, обговорені на попередніх етапах, різними спікерами, що є спільного та унікального, як досягається комунікативна ціль. Таким чином, побачивши велику кількість різних підходів і креативних ідей, учні, спочатку за допомогою простої імітації, зможуть побудувати свою власну промову на 3-5 хвилин. Серед запропонованих виступів для ознайомлення:

- *Cameron Russel: Looks aren't everything. Believe me, I'm a model* – ця промова має на меті донести учням, що зовнішній вигляд не визначає цінність чи успіх людини. Ще однією провідною ідеєю є важливість балансування зовнішнього вигляду та внутрішнього розвитку людини;

- *Candy Chang: before I die I want to...* – тема зосереджена на прийнятті рішень в умовах невизначеності та важливості використання запропонованих можливостей поки не пізно та не втрачено дорогоцінний час;

- *Angela Lee Duckworth: the key to success? Grit* – тема описує якості, які необхідні для досягнення успіху, оскільки одного таланту недостатньо;

- *Takaharu Tezuka: the best kindergarten you've ever seen* – в ній описуються інноваційні підходи до освіти (Додаток В).

Відмітимо, що на основі промови «*Cameron Russel: Looks aren't everything. Believe me, I'm a model*», учні розробили промову на тему «*Appearance does not determine a person's worth or success*» та «*Balancing the appearance and inner development of a person*».

На основі промови «*Candy Chang: before I die I want to...*» були розроблені промови на теми «*The importance of decision-making in conditions of uncertainty*» та «*Timely use of the offered opportunities*».

Після прослуховування «*Angela Lee Duckworth: the key to success? Grit*» було виконано виступ щодо теми «*Qualities that are necessary for success*».

Прослухавши виступ «*Takaharu Tezuka: the best kindergarten you've ever seen*» було розроблено виступ про «*Innovative approaches to education*».

Учень, який виконав завдання на високому рівні підготував наступну 3-5 хвилинну промову на тему «*Balancing the appearance and inner development of a person*»:

In today's world, physical appearance often seems more important than it really is. Social media, magazines, and advertisements constantly show us images of so-called «perfect» beauty, making it easy to feel pressured to look a certain way. However, our true value as people is not just about our appearance - it includes our character, our actions, and how we treat others.

While it's perfectly normal to care about our appearance and want to look our best, we shouldn't let it define us. Qualities such as kindness, creativity, and a sense of humor shape us as individuals. Moreover, focusing only on appearance can lead to unhealthy habits, low self-esteem, and a constant need for approval. Studies show that people who focus too much on their looks can develop low self-esteem and even mental health issues like anxiety. For example, social media filters and photo editing apps often create false expectations.

Moreover, society benefits when people focus on their inner selves. People who develop skills, achieve relevant goals, and build connections create a more welcoming, understanding, and supportive environment. Appearances may grab someone's attention, but inner strength and character are what inspire trust and admiration.

In conclusion, a balance of inner and outer beauty is the key to living a fulfilling life. When we embrace our unique traits, invest in personal growth, and build meaningful connections, we not only feel better about ourselves, but we also inspire others to see beauty beyond the surface.

Ця промова висвітлює основні аспекти теми в логічній та структурованій формі. Думки про те, що вплив соціального тиску на ставлення до зовнішності, небезпеки надмірної уваги до вигляду та значення розвитку внутрішніх якостей підкріплені конкретними прикладами та аргументами. Наприклад, згадка про соціальні мережі та їх вплив на низьку самооцінку. Учень продемонстрував вміння логічно переходити між частинами промови, використовуючи такі слова-зв'язки як «*however*», «*moreover*», «*in conclusion*», створюючи плавність у викладі. Кожен абзац логічно продовжує попередній. Також були використані складні граматичні конструкції, такі як складнопідрядні речення (*While it's perfectly normal to care about our appearance and want to look our best, we shouldn't let it define us*), модальні дієслова (*shouldn't*, *can*, *may*). Текст промови наповнений лексикою рівня *intermediate* («*so-called 'perfect' beauty*», «*inner strength*», «*photo editing apps*»). Логічність промови забезпечила і плавність читання, думки передавалися чітко і без зайвих пауз. Учень демонстрував використання різних невербальних прийомів, таких як активна та доречна жестикуляція і підтримування зорового контакту з аудиторією.

Пропонуємо також зразок промови учня, що отримав оцінку середнього рівня на тему «*The importance of decision-making in conditions of uncertainty*»:

Life is full of situations where we have to make decisions, even when we don't have all the answers. From big choices like choosing a career to small daily decisions, uncertainty is always part of life. Being able to make good decisions in these moments is a skill that helps us succeed and feel more confident.

When making decisions, it's helpful to think about the pros and cons. This allows us to see the situation clearly and understand the possible outcomes. For example, when deciding whether to move to a new city, it's important to consider both the benefits, like better job opportunities, and the challenges, like leaving friends and family.

It's also a good idea to ask for advice. Talking to someone with experience or a fresh perspective can give us new ideas or point out things we might have missed. For example, a mentor or a friend might share stories from their own life that can help us make a better choice.

Finally, we can't ignore our intuition. Sometimes, even after thinking and asking for advice, we still feel unsure. Trusting our gut feeling can guide us, especially when there's no clear right or wrong answer.

In conclusion, uncertainty is something we all face, but there are ways to handle it. Decision-making is a skill, and the more we practice, the easier it becomes to deal with life's challenges.

Виклад промови відповідає вибраній темі, учень висвітлює аналіз переваг та недоліків під час прийняття рішень, отримання порад та використання інтуїції. Попри те, що аргументація зрозуміла та доречна, вона надто загальна та проста, без глибокого аналізу чи переконливих тверджень. Учень дотримується структури промови, пропонує вступ, основну частину та висновки і поєднує свої думки за допомогою дискурсивних маркерів «*also*», «*finally*», та «*in conclusion*». Учень використовує безособову конструкцію з інфінітивом («*it's helpful to think, it's important to consider*»), герундій у ролі підмета («*Talking to someone with experience or a fresh perspective can give us...*»), однак текст виглядає одноманітним через повторення цих конструкцій. Використовуються базові слова та вирази, які покривають запропоновану тему («*good decisions*», «*better choice*», «*gut feeling*»). Речення промови чіткі і зрозумілі, плавність думки та тексту учнем забезпечена, однак при безпосередньому мовленні спостерігалися незначні паузи між думками, що в цілому знизили цілісність промови. Для

підвищення рівня учню була надана рекомендація додати більш насичену лексику, складніші граматичні конструкції та розширити аргументації.

Після прослуховування цих учнівських промов, можна відзначити, що вони були правильно структурованими, детально розкривали тему, а також були цікавими для всього класу, адже учні із задоволенням обговорювали теми один одного, висловлюючи свою думку.

Після проведення цих занять було здійснено повторне оцінювання публічного англійського мовлення старшокласників за запропонованими критеріями.

Таблиця 3.2.

Результати згідно проведеної запропонованої методики з використання TED-Talks

Рівень	Абсолютне число	Значення (у %)
високий	10	67
середній	5	33
низький	0	0

Отже, після виконання запропонованих завдань та проведеного повторного дослідження, 10 учнів мають високий рівень. Середній рівень визначено у 5 учнів. Низький рівень відсутній.

Представимо графічно результати дослідження згідно проведеної запропонованої методики з використання TED-Talks (рис. 3.2.)

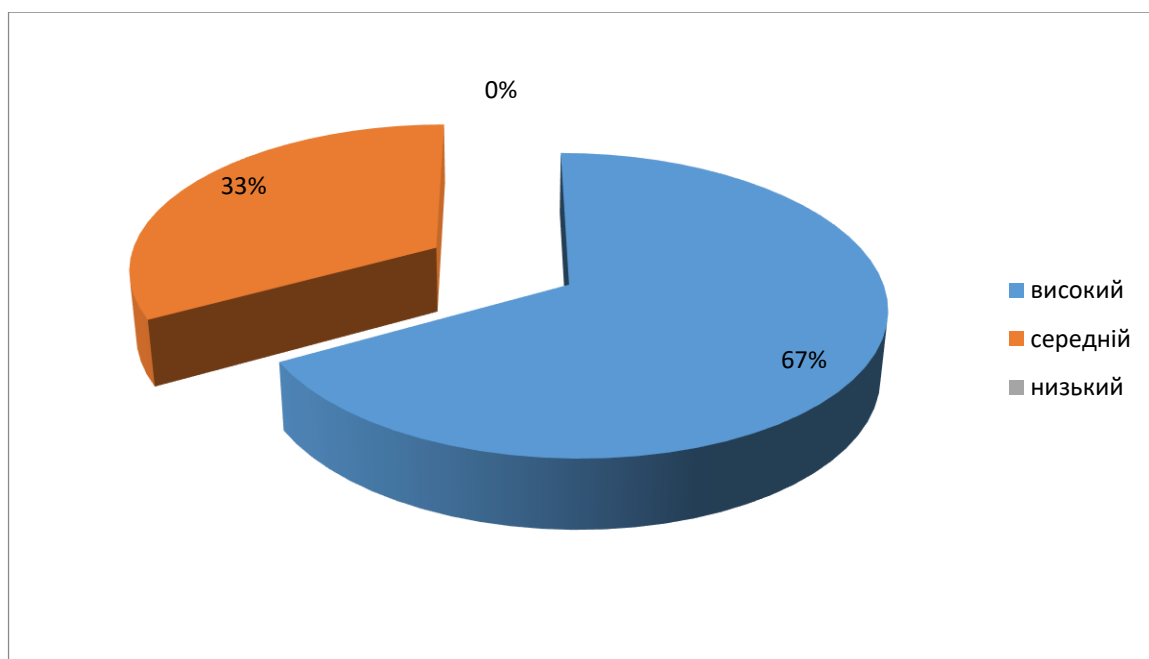

Рис. 3.2. Результати згідно проведеної запропонованої методики з використання TED-Talks

Отже, 67% учнів мають високий рівень. Ці учні досягли значних успіхів у розвитку мовленнєвих навичок. Вони покращили своє вміння слухати та розуміти співрозмовника, відповідати на запитання на основі почутого, переказувати зміст почутої інформації, вести бесіди на теми, які викликали їх інтерес, створювати власні історії на основі почутого та побаченого, ілюструвати висловлювання, розповідати про свої спостереження та враження, висловлювати свої думки, потреби, почуття, читати вголос із відповідною інтонацією.

Разом з тим, 33% учнів досягли середнього рівня. Ці учні виявили явний інтерес та за допомогою вчителя досягли результатів у розвитку мовленнєвих навичок таких як слухати та розуміти співрозмовника, відповідати на запитання на основі почутого, переказувати зміст почутої інформації, давати вказівки, вести бесіди на теми, що викликають інтерес, створювати власні висловлювання за ілюстраціями, розповідати про свої спостереження та враження, висловлювати свої думки, потреби, почуття, читати вголос із відповідною інтонацією.

3.2 Порівняння очікуваних результатів застосування методики в школі з актуальними результатами

Після впровадження методики використання TED-Talks для навчання в середній школі, нами очікувалось, що в учнів покращаться результати стосовно публічного англійського мовлення.

Порівняння результатів дослідження вихідного рівня розвитку публічного англійського мовлення та результатів після застосування розробленої методики використання TED-Talks в школі наведено в табл. 3.3.

Таблиця 3.3.

Порівняння результатів дослідження вихідного рівня розвитку публічного англійського мовлення та результатів після застосування розробленої методики використання TED-Talks

Рівень	Кількість учнів		Значення (у %)	
	вихідний рівень	після застосування методики	вихідний рівень	після застосування методики
високий	4	10	27	67
середній	8	5	53	33
низький	3	0	20	0

Для кращої наочності відобразимо результати графічно (рис. 3.3.)

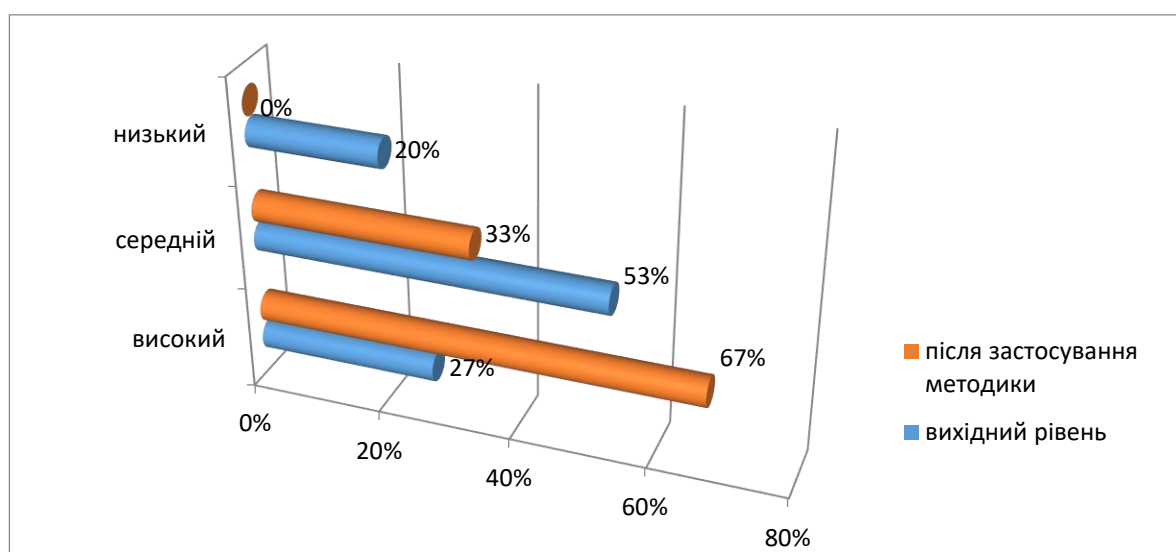

Рис. 3.3. Порівняння результатів дослідження вихідного рівня розвитку публічного англійського мовлення та результатів після застосування розробленої методики використання TED-Talks

Отже, високий вихідний рівень розвитку публічного англійського мовлення був наявний у 4 учнів, що становить 27%. Після виконання запропонованих завдань та проведеного повторного дослідження, 10 учнів мають високий рівень, що становить 67%. 6 учнів які мали середні показники, покращили їх до високих. Ці учні в результаті дослідження отримали 21-28 балів.

Середній рівень визначено у 5 учнів, тобто 33%, хоча першочергово він був наявний у 8 учнів – 53%. Учні, які отримали 20-14 балів, мають середній рівень розвитку публічного англійського мовлення. Позитивною тенденцією є те, що кількість дітей з середнім рівнем зменшилась, оскільки результати кількох учнів, що мали середній рівень покращились до високого.

Позитивним є те, що 3 учні (учні, що отримали 13 і менше балів) які мали низький вихідний рівень розвитку публічного англійського мовлення, покращили свої результати до середнього рівня, тому наразі низький рівень відсутній.

Отже, як і очікувалось після впровадження методики використання TED-Talks для навчання в учнів покращились результати від низьких балів визначених у критеріях до середніх, а також деякі учні що мали середні результати покращили їх до високих. Тобто навички публічного англійського мовлення були удосконалені.

Збалансований підхід до аналітичної розробки TED-Talks дозволить учням дізнатися, які промови та презентації є ефективними та впливовими для успіху та спілкування в академічному та професійному середовищі. Тому ми рекомендуємо використовувати відео TED-Talks на навчальному рівні як матеріал для покращення навичок публічного мовлення.

3.3 Рекомендації щодо методики використання TED-Talks в навчальному процесі

Останніми роками матеріали TED-Talks широко залучені в навчальний процес завдяки своїй доступності, унікальним ідеям та актуальним темам. Дослідники [21; 22; 30; 31; 39; 49] відмічають особливості матеріалів TED-Talks, які зададуть новий рівень для навчального процесу при правильному їх використанні.

TED-Talks може відповісти на питання, як досягається комунікаційний ефект між доповідачем і аудиторією, які прийоми мовлення використовує доповідач у тій чи іншій ситуації. Фахівці в галузі методики навчання іноземних мов акцентують увагу на простоті впровадження матеріалів TED-Talks через автентичність матеріалу, що є ефективним засобом розвитку комунікативних навичок мовних і немовних спеціальностей і має багато переваг перед матеріалами, розробленими спеціально для навчальних цілей.

Платформа TED пропонує велику кількість мотивуючих промов для вивчення англійської мови та представляє процес вивчення цієї іноземної мови як одну з найперспективніших тенденцій цього століття, надаючи поради щодо ефективних технік запам'ятовування слів, розповідає про історії успіху поліглотів, тощо, з точки зору методики викладання іноземних мов і викладання, це цікаво не лише учням, а й викладачам іноземних мов.

Серед переваг можна відмітити загальновиховне значення (відомості про національно-культурні особливості мовного апарату мовця, тобто фонетичні особливості вимови), професійні цінності (термінологія, жаргон, спілкування), виховне значення (створення проблемних ситуацій, чітка поведінка та використання лексики в конкретних ситуаціях), практичну цінність (застосування словникових одиниць відповідно до цілей спілкування та сфери застосування в міжособистісних стосунках); особистісний потенціал (формування механізмів мовної здогадки, розвиток світогляду та культурної свідомості, розвиток мотивації до оволодіння професійним спілкуванням);

доступність в Інтернеті; демонстрація прикладів використання мови носіями іноземної мови; використання слів та виразів в природних комунікативних умовах; соціальна спрямованість матеріалів.

Враховуючи вражаюче розмаїття тем, представлених у TED-Talks, вчителі повинні серйозно поставитися до вибору відео, беручи до уваги навчальну програму, зміст поточного модулю на загальну тему та конкретний урок, а також питання, що розкриваються в доповідях, їх доцільність, зручність, корисність та інтерес для учнів. Щоб використання TED-Talks в навчальному процесі було ефективним рекомендуємо такі основні критерії для відбору відео як корисність та доцільність теми, відповідність відео навчальному середовищу, рівень лексико-граматичної, фонетичної та стилістичної складності, тривалість відео, рівень зрілості та наявність супутніх матеріалів.

Придатність відео передбачає проведення вчителями більш детального вивчення матеріалу перед тим, як представити його учням. Тут учитель повинен перевірити вибране відео на наявність образливої, нецензурної лексики, жартів чи історій із надто провокативними повідомленнями чи релігійними, політичними, сексистськими характеристиками та, нарешті, звернути увагу на особу мовця, а також на освіту та соціокультурний рівень учнів, підготовленість і інтерес до обраної теми.

Вибираючи доповіді, доступні на веб-сайті TED-Talks, вчителі повинні проаналізувати їхні лексико-граматичні, фонологічні та стилістичні особливості, щоб вибрати промову із необхідними лексичними та граматичними одиницями, структурою речень, стилем викладу. Повідомлення, невербальна мова, темп мовлення та чіткість артикуляції мають відповідати рівню володіння англійською мовою учня та не перешкоджати сприйняттю та розумінню.

Відеоролики, що будуть використовуватись мають відповідати сучасним вимогам до формування навичок, компетенцій та цінностей, таким як креативність, критичне мислення, комунікативна наочність, медіаграмотність, гнучкість тощо.

Зазвичай вміст презентації TED-Talks варіюється від 5 до 20 хвилин, тому вчителі повинні чітко спланувати урок, щоб обрана тривалість відповідала вимогам конкретного типу уроку. Нехтування вчителем цими критеріями відбору може призвести до негативних результатів під час перегляду та обговорення учнями відеопрезентацій. Наприклад, учні можуть втратити інтерес до промови через те, що вони недостатньо добре розуміють лексику або доповідач говорить занадто швидко, а неправильний хронометраж може призвести до порушення структури уроку та поганої обробки почутої інформації. Крім того, вибір соціально чутливих тем, які учні не готові обговорювати або які впливають на особистий досвід учнів, може викликати обурення або навіть призвести до надто палких дискусій [55, с. 39].

Слід підкреслити, що навчання в умовах цифрової трансформації характеризується доступністю матеріалів у реальному часі, що спрощує процес отримання нових знань та формування необхідних навичок. Завдяки своїй автентичності відеоматеріал, що міститься на інтернет-ресурсі TED-Talks, може бути успішно інтегрований у процес вивчення іноземної мови. Проте слід зазначити, що для підвищення інтересу учнів до вивчення іноземних мов та забезпечення ефективності аудиторного навчання, дистанційного навчання та інших предметних курсів необхідно дотримуватись стандартів відбору відео та складати навчальні плани навчання.

Щоб максимально ефективно використовувати матеріали TED-Talks у навчанні, слід звертати увагу на рівень володіння англійською мовою студентів, оскільки на нього впливатиме як складність відеоматеріалів, так і відповідність їхніх академічних навичок розумінню та успішному засвоєнню матеріалу.

Наприклад, для учнів з неглибокими знаннями, які вчать в старших класах, нудно дивитися короткі відео з простою лексикою та граматиною, повільним темпом мовлення та чіткою вимовою. Відео повинні містити візуальну підтримку, таку як графіки, зображення або презентації, щоб допомогти учням краще зрозуміти зміст. Також важливо, щоб теми були знайомі учням, наприклад, історії про подорожі, хобі або основи повсякденного життя.

Для старшокласників з рівнем A2-B1 легше використовувати відеоматеріали, які пропонують більш складну лексику та помірний темп мовлення. Основна порада - обирати відео на знайомі, але розширені теми: екологія, освіта, наукові досягнення, стимулювання інтересу, розширення словникового запасу. Обговорення може включати використання деяких ідіом, фразових дієслів або прикладів з реального життя, щоб стимулювати лінгвістичну здогадку.

Висновки до розділу 3

Проведений експеримент на базі Луцького ліцею №25 із залученням 15 учнів 10 класу підтвердив ефективність методики розвитку публічного мовлення на основі платформи TED-Talks.

Вихідний рівень розвитку публічного англійського мовлення у старшокласників ми визначили на першому етапі. Учням пропонувалось підготувати публічний виступ на одну з тем. Далі було проведено запропоновану методику з використанням TED-Talks. Після проведення цих занять було здійснено повторне оцінювання публічного англійського мовлення старшокласників за запропонованими критеріями.

Виконавши запропоновані завдання та провівши повторне дослідження було виявлено, що 10 учнів мають високий рівень публічного англійського мовлення. Середній рівень визначено у 5 учнів. Низький рівень відсутній.

Після впровадження методики використання TED-Talks для навчання, як і очікувалось, спостерігається покращення в учнів результатів від низьких балів визначених у критеріях до середніх, а також деякі учні що мали середні результати покращили їх до високих. Студенти продемонстрували кращу підготовку, впевненість у своїх презентаціях та здатність адаптувати свої ідеї відповідно до аудиторії.

Застосування цієї методики на різних етапах уроку та під час індивідуальних занять виявилось однаково ефективним, підкресливши її

практичне значення. Загалом це дослідження показує, що автентичні матеріали, такі як виступи TED, є ефективним інструментом для розвитку комунікативних навичок студентів і створення мотивуючого освітнього середовища.

ВИСНОВКИ

Однією з ключових форм мовленнєвої діяльності, що вимагає від людини вміння ефективно взаємодіяти з аудиторією або групою людей у публічному просторі є публічне мовлення. Це процес передачі інформації, ідей, переконань або емоцій за допомогою мови та невербальних засобів комунікації, таких як жести, міміка, тон голосу та інші. Публічне мовлення забезпечується через мовні норми, показники мовленнєвої культури, логіко-емоційну виразність мовлення, екстралінгвістичні засоби, мовленнєвий етикет і культуру спілкування.

TED-Talks як платформа має широкий потенціал у сфері освіти та знаходить різноманітні застосування в освітньому процесі. З одного боку, склалася практика використання TED-Talks у вивченні англійської мови як іноземної. З іншого боку, мовленнєві матеріали TED використовуються у викладанні різних предметів у самому освітньому середовищі англійської мови, розширюючи горизонти учнів і студентів та стимулюючи їх до творчого мислення. Також TED-Talks є важливим ресурсом для вивчення навчальних дисциплін теоретичного циклу в українських школах та вишах, де опановують курси англійською мовою за методологією CLIL. Матеріали платформи стимулюють, надихають і збагачують нові ідеї, роблячи людей більш освіченими та обізнаними, здатними аналізувати та розуміти те, що вони чують і бачать.

В умовах сьогодення згідно реформи «Нова українська школа» (НУШ)», очікується, що учні вміють готувати та виголошувати публічні виступи, брати участь у підготовці та проведенні розмовних і багатоголосних діалогів з урахуванням відповідних вимог культури спілкування та зразкового викладу. З огляду на сучасні тенденції в освіті та розвиток цифрових технологій, навчання публічного англійського мовлення в середній школі зазнає значних змін. Сучасні вчителі стають більш активними у використанні інноваційних методів та підходів для стимулювання розвитку навичок публічного мовлення учнів. Однією з ключових стратегій є підтримка активної участі учнів у публічних заходах, таких як дебати, конференції, презентації тощо. Це надає їм можливість

не лише розвивати навички мовлення, але й вчитися працювати в команді, розвивати критичне мислення та вміння ефективно комунікувати. Крім того, учні можуть брати участь у проєктах з публічного виступу, де вони мають можливість застосовувати отримані знання та навички на практиці. Все це сприяє їхньому особистісному зростанню, розвитку впевненості в собі та розширенню знань у галузі публічного мовлення.

Старший шкільний вік характеризується безперервним розвитком загальних і специфічних здібностей дітей, які базуються на основних видах діяльності: навчальній, комунікаційній і трудовій. Загальні інтелектуальні здібності цих учнів формуються у навчальній діяльності. Цей вік відзначається не тільки збільшенням обсягу знань, але й розширенням розумового кругозору, появою теоретичних інтересів, потребою звести різноманітність фактів до певних принципів. Мислення в цьому віці вже має ознаки наукової теорії, формальної логіки та гіпотетичної дедукції, що дозволяє формувати стратегії, здійснювати рефлексію, розуміти свій складний внутрішній світ і стосунки.

Промови з TED-Talks надають проникливу, науково обґрунтовану та надійну інформацію, яка була перевірена часом. Деякі виступи створені для того, щоб надихнути глядачів і слухачів особистим прикладом сильного духом оратора. Інші виступи зосереджені на людських та соціальних проблемах та закликах до толерантності та людяності в кожному з нас. Є промови, що сподобаються ентузіастам технологій, оскільки вони розповідають про останні тенденції в сучасних технологіях тощо. Варто підкреслити, що відеоролики платформи відповідають сучасним вимогам щодо формування навичок, компетенцій та цінностей, таких як креативність, критичне мислення, чіткість спілкування, медіаграмотність, гнучкість тощо. Однак для ефективного проведення TED-Talks необхідно дотримуватися певного алгоритму, що зазвичай поділяється на три етапи: переддемонстраційний, демонстраційний і післядемонстраційний.

У рамках експерименту було використано широкий спектр вправ, спрямованих на вдосконалення ораторських навичок старшокласників, як

вербальних, так і невербальних. Зокрема, завдання передбачали прогнозування змісту промови, створення асоціативних рядів, поповнення словникового запасу, визначення підтем, вживання зв'язних слів. Учні виконували вправи на аналіз аргументів оратора, реконструкцію аргументації, формували вміння логічно та переконливо виголошувати промови, практикували наведення власних прикладів. Також, з метою покращення невербальних навичок, виконувалися вправи на артикуляцію, контроль дихання, висоту та ритм мовлення. Такий багатогранний підхід дозволив учням вдосконалити всі аспекти публічних виступів, зрозуміти структуру промов та як правильно доносити власні думки до аудиторії. Далі їм пропонувалось ознайомитись з промовами та на їх прикладі розробити свою промову на я temu за власним вибором. Ми запропонували сім основних критеріїв оцінювання, кожен з яких має максимальну оцінку 4 бали.

Окрім всіх наявних переваг застосування TED-Talks, у процесі сприйняття такого матеріалу виникають деякі труднощі. Наявні різні фактори, які впливають на складність розуміння учнем відео: жанр, тематична спрямованість і попередні знання учня щодо представленої теми, швидкість мовлення та чіткість вимови, тривалість відео тощо. Хоча підготовка до реальних сценаріїв спілкування вимагає введення різних англійських акцентів у вправи, необхідно контролювати складність і нерівномірність акцентів мовців, щоб уникнути розчарування в учнів. Також важливо не перевантажувати учнів тривалістю відео. Якою б цікавою не була промова, утримати увагу старшокласника довше 10-12 хвилин складно.

На базі Луцького ліцею №25 здійснювалась дослідно-експериментальна робота. В експерименті брали участь 15 учнів 10 класу. На першому етапі ми визначили вихідний рівень розвитку публічного англійського мовлення у старшокласників. Учні пропонувалось підготувати публічний виступ на одну з тем. Відповідно результатів дослідження, 20% школярів досягли низького рівня виконання завдань, 53% виконали завдання на середньому рівні, високий рівень виконання завдань мають 27% досліджуваних учнів. Далі було проведено запропоновану методику з використання TED-Talks. Після проведення цих

занять було здійснено повторне оцінювання публічного англійського мовлення старшокласників за запропонованими критеріями та визначено, що 67% учнів мають високий рівень, 33% учнів досягли середнього рівня, низький рівень був відсутній.

Порівняння результатів початкового дослідження рівня публічного мовлення англійською мовою із результатами після застосування методики на основі TED-Talks показало значне покращення. Після виконання запропонованих завдань і повторного тестування 10 учнів (67%) досягли високого рівня. Шестеро учнів, які раніше демонстрували середні результати, підвищили їх до високих. Середній рівень визначено у 5 учнів, тобто 33% хоча першочергово він був наявний у 8 учнів – 53%. Позитивною тенденцією є те, що кількість дітей з середнім рівнем зменшилась, оскільки результати кількох учнів, що мали середній рівень покращились до високого. Позитивним також є те, що 3 учні, які мали низький вихідний рівень розвитку публічного англійського мовлення, покращили свої результати до середнього рівня, тому наразі низький рівень відсутній. Отже, як і очікувалось після впровадження методики використання TED-Talks для навчання в учнів покращились результати.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Арабаджи А. Г., Множинська Р.В. Феофан Прокопович – автор просвіченого абсолютизму. *Наукові розробки молоді на сучасному етапі* : тези доповідей XVII Всеукраїнської наукової конференції молодих вчених та студентів. Київ : КНУТД, 26-27 квітня 2018 р. - Т. 3 : Економіка інноваційної діяльності підприємств. - С. 368-369.
2. Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студентів класичних, педагогічних, лінгвістичних університетів. Київ : Ленвіт, 2013. 590 с.
3. Білянська І. П. Формування англомовної аудитивної компетентності майбутніх учителів із використанням аудіокниг художніх творів автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. пед. наук : 13.00.02. Тернопіль, 2018. 21 с.
4. Бобух Н. М., Шпетна С. А. Усна й письмова комунікація та риторика в професійній діяльності вчителя. Полтава : ДЗ «ЛНУ ім. Тараса Шевченка», 2022. 214 с.
5. Вдовін В. В. Комунікативний підхід як оптимальний засіб вивчення іноземної мови у ВНЗ. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка"*. 2007. № 586. С. 15–20.
6. Вінник Н. Д. Психолого-педагогічні підходи до особистісного розвитку інтелектуально обдарованих старшокласників : методичні рекомендації. – Київ : Інститут обдарованої дитини, 2014. 26 с.
7. Галузяк, В., А. Давідчук. "Психолого-педагогічні характеристики процесу самовизначення в ранньому юнацькому віці." *Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems* 52 (2018): 129-133.
8. Герман В. В. Риторична культура вчителя в академічному просторі: навчальний посібник. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2018. 190с.
9. Головань Д. Як вчити англійську мову за допомогою відео з TED-talks? Як вчити слова? *Корпоративна англійська для співробітників у вас в офісі* –

школа Yappi Corporate. URL: <https://yappicorp.com.ua/posts/read/ted-talks-zhivaya-rech-v-odin-klik-uchim-anglijskij> (дата звернення: 15.05.2024).

10. Грицаєнко Л. Основи красномовства: навчальний посібник. Київ : КНУТД, 2013. 244 с.

11. Дацків О. П. Використання предметно-мовного інтегрованого підходу до навчання старшокласників публічного мовлення. *Scientific bulletin of KRHPA*. 2023. № 17. С. 89–97. URL: <https://doi.org/10.32782/2410-2075-2023-17.11> (дата звернення: 18.07.2024).

12. Децик Я.А., Лисенко В.В. Навчання дискусії на уроках англійської мови в старших класах ЗОШ. *Вісник студентського наукового товариства : збірник наукових праць студентів*. Ніжин : НДУІМГ, 2016. Вип.15. С. 130-134

13. Жупаник О. Ефективність та особливості застосування автентичних матеріалів, спрямованих на розвиток навичок слухового сприймання на заняттях з англійської мови. *Проблеми підготовки сучасного вчителя* : Зб. наук. пр. 2022. С. 67–74. URL: <https://doi.org/10.31499/2307-4914.1.2022.258474> (дата звернення: 04.08.2024).

14. Казанська Є. Теоретичні основи вивчення публічного мовлення у старших класах закладів загальної середньої освіти. *Магістерський науковий вісник Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2023. Вип. 40. С. 47-50 URL: <http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/28783> (дата звернення: 20.09.2024).

15. Канюк О. Когнітивно-комунікативний підхід у методиці викладання іноземної мови. *Сучасні дослідження з іноземної філології*. 2019. № 17. С. 231–239. URL: <https://doi.org/10.24144/2617-3921.2019.17.231-239> (дата звернення: 05.09.2024).

16. Кардаш Л. В. Специфіка монологічного мовлення: психологічний та лінгвістичний аспекти. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія"*. Серія : Філологічна. 2015. Вип. 57. С. 54-58. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2015_57_13 (дата звернення: 20.09.2024).

17. Крейдун Н. П., Прядко Н.В. Про деякі психологічні особливості старшокласників. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. Серія : Психологія. 2011. № 959, Вип. 46. С. 70–75.

18. Кузан Г. Інноваційні технології у формуванні мотивації до вивчення іноземної мови у студентів непрофільних вишів. *Молодь і ринок*. 2016. № 8. С. 42–46. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2016_8_11 (дата звернення: 13.06.2024).

19. Кузан Г.С., Матвій-Лозинська Ю.О. Використання матеріалів лекцій TED-Talks для підвищення комунікативної компетентності студентів закладів вищої освіти. *Наукові записки*. Серія: Педагогічні науки, 2019. Вип. 183. С. 109–113 URL: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2019-1-183-109-113> (дата звернення: 11.05.2024).

20. Левчук І. П. Мистецтво публічного виступу : робоча програма та методичні рекомендації для студентів напряму підготовки «Філологія (українська мова та література)» / Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, інститут філології та журналістики, кафедра історії та культури української мови. Луцьк : Вежа-Друк, 2014. – 64 с.

21. Лобачова І., Федь І. Використання TED-Talks ресурсів у вдосконаленні іншомовної мовленнєвої компетентності здобувачів вищої освіти спеціальності 013 «Початкова освіта». *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти*, 2023. Т. 19. С. 64–75.

22. Луньова Т. В. Використання матеріалів платформи TED-Talks для викладання дисципліни «Лінгвістична антропологія» за методологією CLIL. Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика : зб. матеріалів III Всеукр. наук.-практ. конф. 2022. С. 259-263. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/20450> (дата звернення: 10.07.2024).

23. Луца М. Мистецтво публічного виступу / *Наукові записки*. Серія "Філологія (мовознавство)" : збірник наукових праць. – Вінниця, 2015. – Вип. 21. – С. 272-276

24. Магдисюк Л., Трофімчук Ю. Психологічні особливості стресостійкості у старшокласників. *Актуальні проблеми сучасної освіти та науки в контексті євроінтеграційного поступу* : Матеріали V Міжнар. науково-практ. конф., м. Луцьк, 23 трав. 2019 р. Луцьк, 2019. С. 107.

25. Мацько Л. І., Мацько О. М. Риторика: Навч. посіб. К.: Вища шк., 2003. 311 с.

26. Нестеренко І. Б. Використання платформи TED-Talks для підвищення комунікативної компетентності студентів при вивченні іноземних мов. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: збірник наукових праць*. 2022. Вип. 64. С. 209-216. URL: <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2022-64-209-216> (дата звернення: 13.06.2024).

27. Нищета В.А. Методика навчання риторики в школі : навч. посіб. / К: Центр учбової літератури, 2014. 194 с.

28. Ніколаєва С.Ю. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. укр. видання доктор пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва. Ленвіт, 2013. 273 с.

29. Папіжук, В. О., Климович, Ю. Ю., Лісова, Ю. О., Жуковська, В. В. Сучасні філологічні дослідження та навчання іноземної мови в контексті міжкультурної комунікації: Збірник студентських наукових робіт. ЖДУ імені Івана Франка, Житомир. 2023. 391 с. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/id/eprint/34729> (дата звернення: 28.07.2024).

30. Подосиннікова Г. Методична типологія труднощів навчання ідіоматичного розмовного мовлення майбутніх учителів англійської мови. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 2018. Т. 4. № 78. С. 172–185.

31. Подосиннікова Г. Методична характеристика інтерактивного навчання іноземних мов. *Педагогічний процес: теорія і практика* : збірник наукових праць, 2012. Т. 3. С. 196–208.

32. Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти. *Офіційний вебпортал парламенту України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-п#Text> (дата звернення: 19.09.2024).

33. Редько Т.К., Полонська Н.П., Басай Н. Лінгводидактичні засади навчання іноземної мови учнів старших класів загальноосвітніх навчальних закладів : методичний посібник / за наук. ред. В.Г. Редька. Київ : Педагогічна думка, 2013. 260 с.

34. Романовський О. Г., Грень Л. М., Панфілов Ю. І. Ділове спілкування та риторика: методичні вказівки для студентів усіх форм навчання зі спеціальності 232 «Соціальне забезпечення». Харків: НТУ «ХПІ». 2023. 200 с

35. Слухенська Р.В., Буртник Б.Я., Куковська В.І., Марценяк І.В. Сучасні комунікативні методики вивчення іноземної мови у ВНЗ. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2022. №80. Т.2.с.165-168 URL: <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2022.80.2.33> (дата звернення: 11.05.2024).

36. Стеценко О. Є. Застосування інтерактивних методів при викладанні англійської мови в немовних вищих навчальних закладах. *Лінгвокультурний дискурс у парадигмі професійної освіти* : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. Київ, 2015. С. 374–379

37. Сухляк Я. А. Аргументація і переконання. *LII НТКП ВНТУ* : Науково-техн. конф. підрозділів Вінн. нац. техн. ун-ту, м. Вінниця. 2023. URL: <http://ir.lib.vntu.edu.ua/handle/123456789/41110> (дата звернення: 03.10.2024).

38. Хоронжук В. І. Психолого-педагогічні особливості старшокласників як фактор ризику виникнення дезадаптації. 2013. С. 52–57

39. Чиханцова О. А. Психологічна готовність старшокласників до оволодіння іноземними мовами у вищому навчальному закладі : дис. ... канд. психол. Наук : 19.00.07. Київ, 2014. 229 с. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/>

123456789/dspace.pdpu.edu.ua/jspui/handle/123456789/283 (дата звернення: 20.10.2024).

40. Шевченко О. Методика викладання публічного мовлення в середній школі: інтерактивні підходи та прикладні аспекти. Київ: Видавництво "Ранок", 2012. 243 с.

41. Aristóteles. Rhetoric. Lulu.com, 2018. 132 p.

42. DaVia Rubenstein L. Using TED-Talks to inspire thoughtful practice. *The teacher educator*. 2012. Vol. 47, no. 4. P. 261–267.

URL: <https://doi.org/10.1080/08878730.2012.713303> (date of access: 02.07.2024).

43. English language teaching. Catalogue 2018. *National Geographic Learning*: 2018. 107 p. URL: <https://www.e-digitaleditions.com/i/927111-ngl-2018-catalogue-digital/1?> (дата звернення: 09.05.2024).

44. Ghory S., Ghafory H. The impact of modern technology in the teaching and learning process. *International Journal of Innovative Research and Scientific Studies*, 2021. Vol. 4(3). P. 168–173.

45. Gilmore A. Authentic materials and authenticity in foreign language learning. *Language Teaching*. 2007;40(2):97-118. DOI:10.1017/S0261444807004144

46. Hamouda A. An Investigation of Listening Comprehension Problems Encountered by Saudi Students in the EL Listening Classroom. *International Journal of Academic Research in Progressive Education and Development*, 2013. Vol. 2. P. 113 - 155. URL: <https://pdfs.semanticscholar.org/b811/984d6e30068a62a970b1f75b2e701e0b159e.pdf> (date of access: 30.08.2024).

47. Huang Y.S. Call for reform of English major program: Revisit to absence of critical thinking ability. *Foreign Language World*, 2010. Vol. 20(1). P. 11–16.

48. Hye Y., Kyung W. Effects of shadowing using TED on EFL learners' listening skills. *Multimedia-Assisted language learning*. 2015. Vol. 18, no. 3. P. 257–276. URL: <https://doi.org/10.15702/mall.2015.18.3.257> (date of access: 06.09.2024).

49. Jian H. Pros and cons of TED-based listening instruction for english majors in china: students' insights. *Indonesian EFL journal*. 2017. Vol. 1, no. 1. P. 34. URL: <https://doi.org/10.25134/ieflj.v1i1.611> (date of access: 18.07.2024).

50. Kachur I. I. The using of authentic materials as a creative approach to the foreign language learning. *Innovate pedagogy*. 2020. Vol. 2, no. 21. P. 13–15. URL: <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2019.21.2-2> (date of access: 18.07.2024).

51. Kornius H. Possibilities of using TED-Talks in the process of english language teaching in higher educational institutions. *Pedagogy of the formation of a creative person in higher and secondary schools*. 2019. Vol. 66, no. 2. P. 24–29. URL: <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2019.66-2.4> (date of access: 31.08.2024).

52. Li Y., Gao Y., Zhang D. To speak like a TED speaker—a case study of TED motivated english public speaking study in EFL teaching. *Higher education studies*. 2015. Vol. 6, no. 1. P. 53. URL: <https://doi.org/10.5539/hes.v6n1p53> (date of access: 31.05.2024).

53. Liang, W. Learners' factors in second language listening [M]. Shanghai : Shanghai Jiao Tong University Press, 2010.

54. Longman grammar of spoken and written english / K. M. Broussard et al. *TESOL quarterly*. 2000. Vol. 34, no. 4. P. 787. URL: <https://doi.org/10.2307/3587792> (date of access: 17.10.2024).

55. López-Carril S., Año V., González-Serrano M. H. Introducing TED-Talks as a pedagogical resource in sport management education through youtube and linkedin. *Sustainability*. 2020. Vol. 12, no. 23. P. 10161. URL: <https://doi.org/10.3390/su122310161> (date of access: 31.05.2024).

56. Loya M. A., Klemm T. Teaching note—using TED-Talks in the social work classroom: encouraging student engagement and discourse. *Journal of social work education*. 2016. Vol. 52, no. 4. P. 518–523. URL: <https://doi.org/10.1080/10437797.2016.1198291> (date of access: 20.10.2024).

57. Lucas S. Art of public speaking. McGraw-Hill Education, 2012.

58. Ludewig J. TED-Talks as an emergent genre. *CLCWeb: comparative literature and culture*. 2017. Vol. 19, no. 1. URL: <https://doi.org/10.7771/1481-4374.2946> (date of access: 13.06.2024).

59. Metruk R. Extensive listening practice of EFL learners with authentic English videos. *Teaching English with technology*, 2021. Vol. 16. No. 4, pp. 3–19.

60. Nezhyva, O. TED-Talks as a digital material in foreign language teaching / O. Nezhyva // To be or not to be a great educator, 2022 : proceedings of ATEE annual conference. Riga : University of Riga, Latvia Press, 2023. – Pp. 381-389.

61. Reimer M.J. English and communication skills for the global engineer. *Global Journal of Engineering Education*. 2002. Vol. 6. № 1. P. 91–100.

62. Rost M. Teaching and researching listening [M]. Beijing : Foreign Language Teaching & Research Press, 2005.

63. Sun-Mih Park, CHAKyungWhan. Pre-service teachers' perspectives on a blended listening course using TED-Talks. *Multimedia-Assisted language learning*. 2013. Vol. 16, no. 2. P. 93– 116. URL: <https://doi.org/10.15702/mall.2013.16.2.93> (date of access: 04.08.2024).

64. TED – open online course. URL: https://www.ted.com/talks/daphne_koller_what_we_re_learning_from_online_education/ (date of access: 04.08.2024).

ДОДАТКИ

Додаток А

Виступ учня на тему «TED-Talks platform as a source of information»

I want to talk about the TED-Talks platform and why it is a great way to learn new things. TED-Talks are short videos where experts share interesting ideas. They are popular all over the world and cover many different topics.

First of all, TED-Talks are easy to watch. They are usually 10 to 20 minutes long, so you can watch one even if you are busy. For example, I recently watched a talk about how we can help the environment by making small changes in our daily lives. It gave me many simple tips, like using less plastic or saving energy at home.

TED-Talks can help with learning English. Most of the talks have subtitles, so you can read and listen at the same time. I often watch TED-Talks to learn new vocabulary, improve my pronunciation, and hear how native speakers talk.

Another great thing about TED-Talks is their variety. There are talks on almost any topic you can imagine—science, art, technology, health, or even personal stories. Whether you are interested in how robots work or how to stay positive during hard times, you will find something for yourself. For example, I love listening to talks about motivation and how to stay positive.

TED-Talks are not just educational—they are inspiring. Many speakers tell stories that make you think differently or give you new ideas. They talk about overcoming difficulties, achieving goals, or making the world a better place.

To sum up, the TED-Talks platform is an excellent way to learn, improve your English, and get inspired. I think everyone should try watching at least one TED-Talks. You might discover a new topic you love or learn something that changes the way you think.

TED

0:12

The human voice: It's the instrument we all play. It's the most powerful sound in the world, probably. It's the only one that can start a war or say "I love you. " And yet many people have the experience that when they speak, people don't listen to them. And why is that? How can we speak powerfully to make change in the world?

0:32

What I'd like to suggest, there are a number of habits that we need to move away from. I've assembled for your pleasure here seven deadly sins of speaking. I'm not pretending this is an exhaustive list, but these seven, I think, are pretty large habits that we can all fall into.

0:48

First, gossip, speaking ill of somebody who's not present. Not a nice habit, and we know perfectly well the person gossiping five minutes later will be gossiping about us.

1:00

Second, judging. We know people who are like this in conversation, and it's very hard to listen to somebody if you know that you're being judged and found wanting at the same time.

1:11

Third, negativity. You can fall into this. My mother, in the last years of her life, became very, very negative, and it's hard to listen. I remember one day, I said to her, "It's October 1 today," and she said, "I know, isn't it dreadful?" (Laughter) It's hard to listen when somebody's that negative.

1:29

And another form of negativity, complaining. Well, this is the national art of the U.K. It's our national sport. We complain about the weather, about sport, about politics, about everything, but actually complaining is viral misery. It's not spreading sunshine and lightness in the world.

1:47

Excuses. We've all met this guy. Maybe we've all been this guy. Some people have a blamethrower. They just pass it on to everybody else and don't take responsibility for their actions, and again, hard to listen to somebody who is being like that.

2:01

Penultimate, the sixth of the seven, embroidery, exaggeration. It demeans our language, actually, sometimes. For example, if I see something that really is awesome, what do I call it? (Laughter) And then of course this exaggeration becomes lying, out and out lying, and we don't want to listen to people we know are lying to us.

2:23

And finally, dogmatism, the confusion of facts with opinions. When those two things get conflated, you're listening into the wind. You know, somebody is bombarding you with their opinions as if they were true. It's difficult to listen to that.

2:39

So here they are, seven deadly sins of speaking. These are things I think we need to avoid. But is there a positive way to think about this? Yes, there is. I'd like to suggest that there are four really powerful cornerstones, foundations, that we can stand on if we want our speech to be powerful and to make change in the world. Fortunately, these things spell a word. The word is "hail," and it has a great definition as well. I'm not talking about the stuff that falls from the sky and hits you on the head. I'm talking about this definition, to greet or acclaim enthusiastically, which is how I think our words will be received if we stand on these four things.

3:17

So what do they stand for? See if you can guess. The H, honesty, of course, being true in what you say, being straight and clear. The A is authenticity, just being yourself. A friend of mine described it as standing in your own truth, which I think is a lovely way to put it. The I is integrity, being your word, actually doing what you say, and being somebody people can trust. And the L is love. I don't mean romantic love, but I do mean wishing people well, for two reasons. First of all, I think absolute honesty may not be what we want. I mean, my goodness, you look ugly this morning. Perhaps that's not necessary. Tempered with love, of course, honesty is a great thing. But also, if you're really wishing somebody well, it's very hard to judge them at the same time. I'm not even sure you can do those two things simultaneously. So hail.

4:15

Also, now that's what you say, and it's like the old song, it is what you say, it's also the way that you say it. You have an amazing toolbox. This instrument is incredible, and yet this is a toolbox that very few people have ever opened. I'd like to have a little rummage in there with you now and just pull a few tools out that you might like to take away and play with, which will increase the power of your speaking.

4:37

Register, for example. Now, falsetto register may not be very useful most of the time, but there's a register in between. I'm not going to get very technical about this for any of you who are voice coaches. You can locate your voice, however. So if I talk up here in my nose, you can hear the difference. If I go down here in my throat, which is where most of us speak from most of the time. But if you want weight, you need to go down here to the chest. You hear the difference? We vote for politicians with lower voices, it's true, because we associate depth with power and with authority. That's register.

5:15

Then we have timbre. It's the way your voice feels. Again, the research shows that we prefer voices which are rich, smooth, warm, like hot chocolate. Well if that's not you, that's not the end of the world, because you can train. Go and get a voice coach. And there are amazing things you can do with breathing, with posture, and with exercises to improve the timbre of your voice.

5:38

Then prosody. I love prosody. This is the sing-song, the meta-language that we use in order to impart meaning. It's root one for meaning in conversation. People who speak all on one note are really quite hard to listen to if they don't have any prosody at all. That's where the world monotonic comes from, or monotonous, monotone. Also we have repetitive prosody now coming in, where every sentence ends as if it were a question when it's actually not a question, it's a statement. (Laughter) And if you repeat that one over and over, it's actually restricting your ability to communicate through prosody, which I think is a shame, so let's try and break that habit.

6:19

Pace. I can get very, very excited by saying something really, really quickly, or I can slow right down to emphasize, and at the end of that, of course, is our old friend silence. There's nothing wrong with a bit of silence in a talk, is there? We don't have to fill it with ums and ahs. It can be very powerful.

6:42

Of course, pitch often goes along with pace to indicate arousal, but you can do it just with pitch. Where did you leave my keys? Where did you leave my keys? So slightly different meaning in those two deliveries.

6:55

And finally, volume. I can get really excited by using volume. Sorry about that if I startled anybody. Or, I can have you really pay attention by getting very quiet. Some people broadcast the whole time. Try not to do that. That's called sodcasting, imposing your sound on people around you carelessly and inconsiderately. Not nice.

7:19

Of course, where this all comes into play most of all is when you've got something really important to do. It might be standing on a stage like this and giving a talk to people. It might be proposing marriage, asking for a raise, a wedding speech. Whatever it is, if it's really important, you owe it to yourself to look at this toolbox and the engine that it's going to work on, and no engine works well without being warmed up. Warm up your voice.

7:46

Actually, let me show you how to do that. Would you all like to stand up for a moment? I'm going to show you the six vocal warmup exercises that I do before every talk I ever do. Anytime you're going to talk to anybody important, do these. First, arms up, deep breath in, and sigh out, ahhhhh, like that. One more time. Ahhhh, very good. Now we're going to warm up our lips, and we're going to go ba, ba, ba, ba, ba, ba, ba, ba. Very good. And now, brrrrrrrrrr, just like when you were a kid. Brrrr. Now your lips should be coming alive. We're going to do the tongue next with exaggerated la, la, la, la, la, la, la, la. Beautiful. You're getting really good at this. And then, roll an R. Rrrrrrr. That's like champagne for the tongue. Finally, and if I can only do one, the pros call this the siren. It's really good. It starts with "we" and goes to "aw." The "we" is high, the "aw" is low. So you go, weeeaaawww, weeeaaawww.

8:53

Fantastic. Give yourselves a round of applause. Take a seat, thank you. (Applause)

8:58

Next time you speak, do those in advance.

9:01

Now let me just put this in context to close. This is a serious point here. This is where we are now, right? We speak not very well into people who simply aren't listening in an environment that's all about noise and bad acoustics. I have talked about that on this stage in different phases. What would the world be like if we were speaking powerfully to people who were listening consciously in environments which were actually fit for purpose? Or to make that a bit larger, what would the world be like if we were creating sound consciously and consuming sound consciously and designing all our environments consciously for sound? That would be a world that does sound beautiful, and one where understanding would be the norm, and that is an idea worth spreading.

9:48

Thank you.

9:50

Thank you.

(Applause)

Лекції (промови) на TED-Talks рекомендовані для перегляду

	Cameron Russell <i>Looks aren't everything. Believe me, I'm model</i> Cameron Russell admits she won "a genetic lottery": she's tall, pretty and an underwear model. But don't judge her by her looks. In this fearless talk, she takes a wry look at the industry that had her looking highly seductive at barely 16 years old.
Candy Chang <i>Before I die I want to...</i> In her New Orleans neighborhood, artist and TED Fellow Candy Chang turned an abandoned house into a giant chalkboard asking a fill-in-the-blank question: "Before I die I want to ____." Her neighbors' answers - - surprising, poignant, funny -- became an unexpected mirror for the community. (What's your answer?)	
	Angela Lee Duckworth <i>The key to success? Grit</i> Leaving a high-flying job in consulting, Angela Lee Duckworth took a job teaching math to seventh graders in a New York public school. She quickly realized that IQ wasn't the only thing separating the successful students from those who struggled. Here, she explains her theory of "grit" as a predictor of success.
Takaharu Tezuka <i>The best kindergarten you've ever seen</i> At this school in Tokyo, five-year-olds cause traffic jams and windows are for Santa to climb into. Meet: the world's cutest kindergarten, designed by architect Takaharu Tezuka. In this charming talk, he walks us through a design process that really lets kids be kids.	